

MAGYARI

+ 3 lei

Taxa postală aprobării Direcției

Form. 12/1934

UNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 93 (1807) Oradea, 1938. apr. 28

Primcolaborator: **dr Gyárfás Elemér**

Duca gyilkosait a legmagasabb kitüntetéssel ajándékozta meg a feloszlatott Vasgárda

A belügyminiszterium hivatalos jelentésben leplezi le a Vasgárda szervezetét, tevékenységét és meghiusított terveit
Napfényre kerültek a „gyilkos áldozathozás” szervezetének megdöbbentő adatait

Bucuresti. Saját tud. A belügyminiszter a sajtóizgatóság útján közleményt adott ki kedden éjjel, amely ismerteti a vasgárdisták ellen fogantatott intézkedések kapcsán felfedezett és lefoglalt bizonyítóanyag újabb részét.

A cernaui rendőrfelügyelőség jelentése szerint a campulungi rendőrség Ovidiu Căina legionistájánál, aki a „Totul pentru Tara” ottani titkára volt, nagyjelentőségű anyagot talált. Így megtalálták ugyanazt a vérengző hangú legionista felhívást, amely harca, fegyverre szólít és amely már az első leleplezések alkalmával ismertté vált. Ugyanennél a legionistájánál találtak egy jelentést, amely szerint a „Totul pentru Tara” központi szervezete 1937 január 13-án előléptetéseket eszközölt a légionisták között.

Ez világot vet az ugynevezett gyilkoló-áldozathozás mozgalma. Légionisták légionista parancsnokokká, oktatókká és légionista szenátorokká léptek elő. A legfőbb rangra, a

„Buna Vestire” titkos rendbe azonban csak hármat léptettek elő: *Belimachet, Caranicut* és *Constantinescut*. Duca volt miniszterelnök gyilkosait.

E három gyilkosnak a legfőbb rangra való emelése, — állapítja meg a sajtóizgatóság közleménye. — *végérvényesen bizonyítja, hogy ebben a szervezetben az előléptetésre az egyetlen jogcím a gyilkoló áldozathozás volt.*

A gyilkosok előléptetése négy évvel a volt miniszterelnök meggyilkolása után,

ismét végérvényesen igazolja a gyilkosságban való bűnrészességet.

Belimache és *Constantinescu* jelképes jelenté a legionista alakulatok élén, a büneslekmény felmagasztalásának bizonyítéka. Bizonyíték ez arra, hogy

a „Totul pentru Tara” szervezet Duca meggyilkolásának közvetlen végrehajtója volt.

A legionista-mozgalom szervezése az iskolákban

A továbbiakban ugyancsak Ovidiu Căina legionistájánál megtalálták a csoportfőnökök 1937 október 12-én, a bucaresti orvostanhallgató otthonban tartott ülésének egy jegyzőkönyvét. Ez a legionista rangfokozatokra, a legionista előléptetések módjaira nyújt felvilágosítást. Jelentésekről is van szó ebben, amelyeket havonta kell küldeni a egyes liceumokban történő üldöztetésekről, bajokról. Szó van ebben a „Kereszttestvériség” szervezetről, amely az iskolás növendékek alakulata, amelyre vonatkozólag havi jelentéseket kell készíteni.

Titokzatos jelzések, töredékes mondatok, rövidítések, szavak sorakoznak ebben a jegyzőkönyvben. Jelentéskérés olvasható benne az iskolák meghódításáról, a falusi legények bevonásáról, oktatás az ugynevezett legionista bombázásról, amely szerint *egyetlen embert hétfelől kell bombázni, támadni*. Beszél ez a jegyzőkönyv a megyei szervezetek főnökei közötti kapcsolat fenntartásáról, a papiros-harcról, aminek a választási harcot kell követnie; továbbá a vasharcról, mert a legionistáknak kötelességük volt vasat gyűjteni és erről időnként jelentést tenni.

Végül a zsidók elleni háborút említi egy töredékes mondatban ez a jegyzőkönyv.

Ezeket az iratokat a rendőrség elkobozta és Ovidiu Căinat, nyolc tettestársával együtt letartóztatta.

Említést tesz az egyik bizonyító irat bün-

tetésekről, amelyeket egy március 3-iki felülvizsgálás alkalmával szabtak ki és egy *Pandele Gheza* nevű főnök 1938 március 18-iki felülvizsgálásáról. Leveleket találtak ennél a diáknál, részben sifrirozottakat, aztán röpcédulákat, kérdőíveket, vizsgálati jelentéseket a fészkek tagjaira vonatkozólag. Sifrirozott jelentéseket, munkaprogramokat, jegyzőkönyvet találtak különböző számadásokkal, legionista himnuszokat, Mota-testamentumot, stb.

ELSŐSZTALYOS LICEUMISTÁKON KEZDŐDÖTT A BESZERVEZÉS.

Ugyancsak a cernaui kerületi rendőrség jelentése szerint nagy, kompromittáló anyagot találtak *Cherisie Aurel* storoziníti 18 éves liceumi növendéknél. Így kimutatást azokról a liceistákról, akik a Dumbrava-Rosie nevű „Kereszttestvériség” tagjai. Egy lajstromot is találtak a testvériség cassa-regiszterébe tartozó liceistákról, kinek-kinek konvencionális számával. Találtak egy kimutatást a testvériség működéséről, amely bizonyítja, hogy a *légió, illetve a testvériség ez év február 16-án még működött* és azt rendszeresen felülvizsgálták. *Harmincnyolc növendék neve van a testvériség névsorában*. Vannak közöttük elsőosztályosok is. Egy másik, ugyanennél a diáknál talált iratban 1938 március 3-iki tevékenységről van szó, esküforma engedélyezésről és eskületételről, amely a diákeszportfőnök előtt történt.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

Hamarabb jön az új békekorszak

Irta: Csiszár Béla

Moszkva reményei ismét kudarcot vallottak. Alig fejeződtek be a nagyszerű angol-olasz tárgyalások, amelyeket, mint ismeretes, a marxizmus és a szabadkőművesség világszűzfogása az utolsó pillanatig igyekezett elgincsolni, megkezdődtek az eszmecserék Róma és Párizs között. Minden remény megvan rá, hogy ezek is teljes sikerrel járnak. London és Róma közeledését végeredményben inkább személyi, mint világnézeti ellentét hátráltatta: mikor a személyek eltávolítása megtörtént, többé már mi sem állott útjában a nagy békemű létrejöttének. A francia-olasz vonalon másképp áll a dolog. Franciaország az utóbbi időben — népfrent-kormányával, prepotens és terrorizáló szélsőbaloldali tömegével és sűrű sztrájkjaival — maga volt az az akadály, amely meggátlott minden közeledést és kibékülési folyamat megindulását a totalitárius és a demokratikus hatalmak között. Mióta jobboldali kormányai, amelyek az utóbbi években már csak nagy ügyel-bajjal cseleltek-beleltek a sok pártviszály és egyéni érdek útvesztőjében, eltűntek a színről és átadták helyüket a népfrent kormányainak, Franciaország merev és konok tagadója lett minden nemzetközi kibékülésnek és akarva-akaratlanul (Blum két kormányzása alatt nagyon is gyanúsítható „az akarattal”), Moszkva szemránításától, tetszésétől és nemtetszésétől tette függővé bel- és még inkább külpolitikai lépéseit.

Blum második kormányváltása utolsó kétségbeesett erőfeszítése volt Moszkvának a felülkerekedésre. A tét azonban már kikerülhetetlenül elveszett. Nem használt sem Blum, sem Jouhaux minden erőfeszítése, Thorez fenyegetőzése, nem a százféle kirobbantott sztrájk, üzemmegszállások. — Moszkva annakidején elsiette az indítást és túlmohón akarta befűtelti helytartóját az Elysée- és a Malignon-palotába, a köztársasági elnök és a miniszterelnök hagyományos rezidenciájába. A robbantások ideje lejárt: a Daladier-kormány többsége a kamarában és a szenátusban kellő alapot adott arra, hogy megindulhasson a cölöpépítés azok felé az államok felé is, amelyekből Moszkva igyekezett elszigetelni Franciaországot. És természetesen nem szabad elfeledni a két másik lendítő erőt: az angol-olasz megegyezést és a német-osztrák egyesülést Daladieré az érdem mindenesetre, hogy nyíltan szakítva a moszkvai nyomással, meg merte tenni a kezdeményező lépéseket Olaszország irányában.

A harmincas évek első felében, sőt a nuszás évek végén alig volt fontosabb kérdés az olasz-francia problémánál. Még a német-francia kérdés is háttérbe szorult mellette. Ez az időszak volt a négyhatalmi paktum szervezésének időszaka. Mussolini zseniális külpolitikai koncepciójának a periodusa, majd az abessziniai vállalkozás terepelőkészítésének az ideje, amikor Olaszország igyekezett elásni a harcibárdot Franciaországgal, de hosszú évekig ezen a téren mi sem történt. Franciaország hatalma ekkor már túlnagy volt, Olaszország pedig még nem volt olyan súlyú, hogy mindenáron megegyezést tett volna kívánatos Párizs számára. A dunai kérdés előtérbenyomulása, továbbá Hitler mozgalmanak kormányrakertülése

Magyarom gyógyítani FÁJÓ LÁBAIT!

Készítse el
saját maga
ezt a szert

Az „X sugarak” segítségével megállapítható, sőt látható, amint a hideg és nedvesség hatása alatt hűgysav rakódik le, a vérből, a láb 30 ízületébe: kicsiny, üvegeserőszerűen éles és tühegyes kristályok formájában. A meggyulladt tyukszemek „felélednek” és nyílnak.

NE SZENVEDJEN TOVÁBB! Végre rendelkezésére áll egy megváltó lábfürdő, amelyet saját maga elkészíthet otthon. Ontson egy maréknyi Saltrates Rodell-t forró vízbe és áztassa bele elkínzott, fájó lábait. Ez a fejlődő oxigénnel telített fürdő elősegíti a hűgysav eltávolítását és felzárja tyukszemait, olyannyira, hogy gyökerestül könnyedén „kiszedheti” azokat. A fájdalom — csodálatos módon — azonnal megszűnik. Lábai megkönnyebbülnek, megerősödnek, a gyulladás teljesen megszűnik. A fagyagának enyhülnek, és a viszketőség tökéletesen megszűnik. A Párisi Nemzeti Lábkutató Intézetben számos — bámulatos — gyógyulási esetet tartanak nyilván. Garantált eredmény, vagy visszakapja pénzét. Minden gyógyszerár és drogéria, csekély árért árusítja a Saltrates Rodell-t.

FONTOSSÁG! — 10.000 propagandacsomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kiszéletpénzre még ma vásároljon egy csomagot! Takarékosági szempontokból vásároljon rendszeres csomagot, vagy dupla arányú csomagot!

azonban itt is elvégezte a munkát és a két latin állam 1935 januárjában Laval római látogatásakor megegyezett egymással minden függő politikai kérdésben. A megegyezés Rómának Abessziniá miatt volt fontos, Párizsnak pedig Afrika miatt, ahol az olasz előtérbenyomulás már kellemtelenné kezdett válni a francia kormány számára. Ugy látszott ezidőtájt, mintha a megegyezéssel a francia-olasz viszonylatban valamennyi problémát sikerült megoldani. De közbejött az abessziniai foglалás s ez újabb kérdések sorozatát vetette fel.

A Róma és Párizs közti ellentétek tehát egyrészt tárgyiak, másrészt lélektaniak. Mindkét fajta ellentét igen fontos, mert alkalmasak arra, hogy továbbmegergezzék a légkört és végkép elválasszák egymástól a két latin országot. A tárgyi problémák többfélék: idetartozik egyebek között a földközítengeri statusquo kérdése, amelyet már az angol-olasz egyezmény is megoldott, továbbá több afrikai kérdés, (Franciaország és Olaszország egyenjogúságának kimondása a tengeri nemzetközi övezetben, a tuniszi olaszok védelmét biztosító 1896. évi szerződés megerősítése, jószomszédági egyezmény Tunisz és Líbia között, stb.), továbbá az Olaszkelet-afrikát érintő problémák (határmódosítás Francia-Szomáliaföld és Abessziniá között, Olaszország fokozott részesevé a dzsibuti-Addisabebai vasút részvénytőkéjében, együttműködés a Líbia mögötti országreszekben stb.), majd a Franciaországban élő olasz munkások sorsa, a Franciaországba menekült fasistaellenes olasz elemek üzelmeinek ellenőrzése, a földközi-tengeri tengeri erőfölényekre és hadserőkre vonatkozó értesülések kölcsönös kiese-

rélése, a tengeri haderők egymáshoz való árnyala, a földközi-tengeri és a vörös-tengeri közlekedés szabadságának biztosítása és a kereskedelem fejlesztése a két ország és gyarmataik között. Olaszország kész megígérni azt, hogy nem használja abesszin bennszülött csapatait Európában, ha Franciaország hasonló ígéretet tesz északafrikai katonasága tekintetében. Ezek volnának a tárgyi ellentétek, amelyek, mint látjuk, egyáltalán nem olyan természetiek, mintha nem lehetne gyors és észszerű megoldást találni számukra. A földközítengeri problémától eltekintve, voltaképpen másodrendű kérdések, amelyek nem okozhatják továbbra is a két nagy állam elhidegülését és szembenállását.

A lélektani nehézségek szintén nem leki-csinylendők, de jobbára már akkor elhárultak, mikor Franciaország kinyilvánította tárgyalási készségét, másrészt maguktól megszűnnek, ha Franciaország komolyan veszi a kibékülést és nem igyekszik akadályokat gördíteni a francia-olasz béke útjába. A két nemzet világnézetileg két táborhoz tartozik, két külön fronthoz, amely már-már egymásnak rohant, de végül mégis győzött a józanság és az óvatos bölcsesség. Értéhető, ha Párizs nehezen szánta rá magát a béke-gesztusra s ha Róma nehezen szánja rá magát a tárgyalásra. Franciaország presztízis-okokból, Olaszország a marxizmus iránti ellenszenvből és a marxistákkal szövetsézők iránti gyanakvásból vonakodott megtenni az első lépést, de különben is a viszonyok úgy alakultak, hogy Róma várhatott a berlin-római-tengely árnyékában, míg Párizsnak előbb-utóbb meg kellett találnia az olasz nép kezét, ha nem akart elszigetelődni és Angliával szemben ütni pártot. A viszonyok változása a franciákat csak a két út elé állította: vagy megegyezni, vagy a moszkvai arcvonalhoz csatlakozni véglegesen! Az események — be kell vallani — Róma malmára hajították a vizet: a szovjet elerőtlendése, a német előretörés, a Róma-Berlin-átlló szilárdasága, Anglia békevágya, a sikeres spa-

nyol nemzeti előrenyomulás, a dunavölgyi helyzet megváltozása stb., mind-mind ellenáll, hatatlan erővel Róma megbékítésére készítették Párizst. A tárgyalások megindultak s előrelátólag ezen a vonalon is meghozzák az annyira áhított kibékülést, ha egyelőre mutatkoznak is némely tárgyi nehézségek. Hitler római látogatása is késleltetheti a tárgyalások befejezését, de nem abban az értelemben, hogy Berlin rossz néven venné a megegyezést. Ellenkezőleg: Berlin a Róma megegyezésével a francia-német közeledést is előmozdítva látja. A Hitler római látogatása csak az olasz külügyek vezetőinek másirányú elfoglaltatását jelenti, s ezért számílanak a franciák is arra, hogy a látogatás ideje alatt az olasz-francia megbeszélések szünetelni fognak.

Hátra van még a német-angol és majd egy távolabbi jövőben a német-francia kiegyezés. Az első nem lehetetlen, hogy rövidesen megvalósul. A második nem Németországon múlik. Mindenesetre, ha sikerülne ezen a vonalon is megteremteni az összhangot és az együttműködést, Európa olyan helyzetbe jutna, amelyben valamennyi európai függő kérdést gyorsan és eredményesen el lehetne intézni, azokat a kérdéseket, amelyeket addig még nem old meg a kényelhetetlenül érvényesülő történelmi erő és lendület. A helyzet ma sokkal, hasonlíthatatlanul kedvezőbb a négyes megállapodásra és az európai problémák tisztázására és megoldására, mint volt 1933-ban, a négyhatalmi egyezmény első létrehozatalakor. Tisztultabb a légkör, világosabban látnak az emberek, vége a háborúutáni merevség és konokság közegellenállásának, cseppfolyósabbak a viszonyok, mélyebben hódít a belátás és erősebb a békevágy, mint valaha. Európa az abesszin, a spanyol és a távolkeleti háború után sokkal becsesebbnek érzi a békét, mint a háborút. A nagy tanulságok és számvetések korszaka hamarabb eljött, mint reméltük. Legfrissebb példa rá a francia-olasz tárgyalások, amelyeket a kényelhetetlen idő érlelt meg.

Stojadinovics Blédbe utazott

A jugoszláv miniszterelnök horvát vezető politikusokkal fog tanácskozni

Belgrádból jelentik: Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök kabinetfőnökével több napos tartózkodásra Blédbe utazott. Ezzel kapcsolatban híre jár, hogy Stojadinovics Blédben találkozik Göringgel, Jugoszláv illeté-

kes helyről ezt a hírt cáfolják. Jólértesültek úgy tudják, hogy Stojadinovics Blédben mértékadó vezető horvát politikusokkal folytat megbeszélést az új választójogi törvénnyel kapcsolatban.

Titkos irattár egy légionista kertjében

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

Az orheini vármegyei prefektus jelentése szerint Vladimir Lozinschi nevű egyénnél Orheiban a kertben elásva egész levéltárat és légionista irodalmat találtak zsákokban. Tizenöt nagyjelentőségű iratesomó van ebben a levéltárban. Az egyik iratesomóban napiparancsok, körrendeletek vannak, köztük utmutatások arra, mit kell tennie a legionistának vizs-

gálat, motozás, házkutatás, letartóztatás alkalmával s ezek között szerepel ez a kitétel: a légionista nem bocsát meg, a légionista győzelmet követő napon rendkívüli vértörvényszéket állítanak fel és minden hivatalnok, a csendőrtől a miniszterig elnyeri büntetését.

Végül közzéteszi a hivatalos közlemény a csendőrfelügyelőség jelentését, amely szerint a turdamegyei Avram Iancu községben Gavra Ioan légionista fészekfőnökénél nyolc egyesítő, egy kétszövű fegyvert, öt revolvert, két doboz puskaport és egyéb lőszerket találtak.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható könyvosztályunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 le, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 1'50 le.

A LENGYEL ORVOSOK AZ IDEGEN ORVOSOK ELLEN. Varsóból jelentik: A lengyel orvosok szövetségének vilnai ügyszabálykönyvet tartott, amelynek folyamán módosították az alapszabályokat. A módosítások révén felvették az alapszabályok közé az „árny paragrafust”. A módosítás így hangzik: Az orvosok szövetségében csak született keresztény lengyel állampolgárok foglalhatnak helyet.

Henlein követeléseit nem fogadja el tárgyalási alapul a csehszlovák kormány

Rövid ülés után újabb kéthetes szünetre ment a képviselőház, hogy egyelőre elkerüljék a szudéta-német követelések parlamenti vitáját. — Anglia elfogadhatónak tartja a karlsbadi programot

Prágából jelentik: A csehszlovák képviselőház husvétii szünet után kedden tartotta első ülését és egy jelentéktelen gazdasági javaslat tárgyalása után *újából kéthetes szünetre ment*. A ház elnapolását a minisztertanács határozta el, még pedig beavatottak szerint azzal az indoklással, hogy *egyelőre el kell kerülni a szudéta németek követelésének parlamenti megvitatását*. Egyelőre maga a kormány sem fog nyilvánosan állást foglalni a karlsbadi programmal szemben.

A „Lidove Listy“, a cseh néppárt szócsöve azt írja, hogy

a prágai kormány a karlsbadi program alapján semmiféle tárgyalásokba nem bocsátkozhat, mert ha azt megtenné, maga ásná meg a cseh köztársaság sírját.

Prágából jelentik: A „Prager Presse“ szerint Hodzsa miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak. Ezen úgy határoztak, hogy *Henlein követeléseit nem szolgálhatják tárgyalási alapul*. Éppen ezért tovább folytatják a nemzeti alkotmány munkálatait, amelyek hamarosan befejezést nyernek. A tervezetet bemutatják véleményezés végett a szudéta német pártnak is.

LONDON ÖRÖMMEL LÁTNA
A PÁRIZS—MOSZKVAI TENGYELY KETTŐTÖRÉSÉT — IRJÁK A FRANCIA LAPOK.

Párizsból jelentik: Francia politikai körök úgy tudják, hogy a cseh kérdésben Chamberlain angol miniszterelnök homlokegyenest ellenkező álláspontot foglal el, mint a francia kormány. Chamberlain a karlsbadi követelések elhangzása után a prágai angol követ utján tudomására hozta Hodzsának, hogy

az angol kormány szívesen venné, ha Henlein követeléseit alapján tárgyalásokat kezdene a szudéta németekkel.

Anglia részéről, — írják a francia lapok, — *örömmel látnák a párizs—moszkvai tengely kettőtörését, mert Franciaország szövetségi hálózata utjában áll az új angol külpolitikának.*

A Reuter értesülése szerint Bonnet magával viszi Londonba azt az emlékiratot, amelyet a párizsi cseh követtől kapott. Az emlékirat a csehszlovákiai német kisebbség programjával

foglalkozik és ismerteti a cseh kormány nézetét Henlein követeléseiről, amelyeket az ország sérthetlenségébe és függetlenségébe ütközönek minősít.

MAGYAR ÉS NÉMET TILTAKOZÁS
AZ ÚJ CENZURA-UTASÍTÁS ELLEN.

Prágából jelentik: A prágai főügyészség az államügyészségnek utasítást küldött a cenzura alkalmazása tárgyában. A szudéta német párt és az egyesült magyar pártok szenátorai interpellációt intéztek ebben az ügyben a miniszterelnökhöz és az igazságügyminiszterhez. A cenzura-utasítás szerint ugyanis *mindazokat a híreket, amelyek kétséget keltenek Franciaország, Szovjet-Oroszország és a hisantant szö-*

A rutének is pontokba foglalták Prágával szembeni követeléseiket

Prágából jelentik: A ruszinszkói „Nasz Put“ című rutén lap ismerteti azokat a feltevéteket, amelyek mellett a rutén föld lakói együttműködhetnek a cseh kormánykoalícióval. Ezek a következők:

1. Egész rutén földön a végrehajtóhatalmat rutén kézbe kell adni.

vetségi értékre vonatkozólag — mint riasztó híreket el kell nyomni. Ugyanilyen szempontból kell megítélni az Anglia és az Egyesült Államok magatartásáról szóló hasonló híreket is.

A szenátorok interpellációjukban arra hívatkoznak, hogy ez a cenzura-utasítás alkotmányellenes és annak azonnal visszavonását követelik.

2. Minden cseh iskolát meg kell szüntetni azokon a helyeken, ahol nem található elég cseh nemzetiségű tanuló.

3. A legrövidebb időn belül bizottságot kell alakítani e javaslatok keresztülvételére.

A javaslatokhoz csatlakozott a két legfontosabb rutén pártszervezet, az önálló gazdasági és a rutén autonóm nemzeti párt.

Gafencu volt külügyi alminiszter cikke Henlein beszédéről

Bucuresti. Saját tud. Gafencu volt külügyi alminiszter vezércikkét írt lapjába, a Timpul-ba, Henlein beszédéről.

Henlein, — írja, — két minőségben beszélt: *mint kisebbségi és mint német*. Mint kisebbségi, kész a rendet felborítani, hogy igazságot szolgáltatassanak neki; mint német pedig kész felborítani az igazságot, hogy új rendet teremtsen. *Senki sem kifogásolja a kisebbségi követeléseket, mert az új jogrend, amelyet ezek a követelések felállítani óhajtanak, tisztelben kell, hogy tartsa a többségiek jogait és szabadságait is.*

Henlein azonban tovább megy és federatív államot követel svájci példára. Itt tehát nemcsak új jogrendről, hanem új politikai rendről is van szó.

A következőkben Gafencu azt fejtegeti,

hogy egy federatív államot nem egyszerű elhatározás, hanem politikai fejlődés és régi hagyományok eredményezhetnek; legkevésbé alkalmas tehát a federatív állam megalakítására a faji eszme, mert ez megakadályozza, hogy — mint Svájcban — különböző nemzetiségűek között az egy haza eszméje kifejlődjék.

Gafencu végül így fejezi be cikkét:

Számunkra, akik különös figyelmekkel kísérik a németek Kelet felé való nyomulásának különböző állomásait, — Henlein beszéde rendkívül tanulságos. *Nagyra értékeljük a németek igényeit, bárati gondolataink azonban, a zavaros napokban ama ország felé irányulnak, amely senkit sem akar provokálni, sőt békét és megértést óhajt, mégis kénytelen teljes határozottsággal síkra szállani politikai és gazdasági függetlenségével.*

Az idei tavasz eseménye a MAGYAR LAPOK

olaszországi társasutazása

Kérjen még ma részletes utiprogramot. Indulás május 28-án. Visszatérés június 7-én. Részvételi díj 5200 lei.

4 nap Róma, 1 nap Firenze, 1 nap Velence. Külön kirándulás Nápolyba. — Jelentkezési határidő május 15.

Anyomor ravatalán

*

Bucuresti, április hó.

Kint, Bucuresti legszélső külvárosában haldoklik egy 96 éves magyar asszony. Két egyháztól is kaptam hírt róla, mert a szegény öregasszony már évek óta minden egyháznál és jótékony intézménynél nyilván tartotta magát a támogatásra érdemes inségesek névsorában. Nem riadt vissza retentő nélkülözésében attól sem, hogy egyidejűleg adja ki reformátusnak, katolikusnak és evangélikusnak magát.

Kapott is segítyt mindenünnen. Lehetetlen volt ellentétlani sopánkodásainak, amelyekben távoli évtizedek visszhangzottak, könyvekben azótt múmia-arcának, amelynek barna ráncai közt annyi szenvedés nyoma aszalódott töpörödöttégnek, amelyet közel egy évszázad súlya görnyesztett s a nyomor légkörének, amelyet alamizsnakérő látogatásai alkalmával magával ravatabillat vegyült. Tétova szavaiban egy nagy élet titokzatos emlékei remegtek, ami megdöbbenette, szánalomra és odakozásra készítette az embereket akkor is, amikor kiderült a jámbor turpisság, sőt akkor is, mikor a külvárost látogató református leánya vagy katolikus szociális testvér, — környezettanulmányja során, — korecsmában, pálinkázás közben találta szegényt.

Egy idő óta azonban kimaradt a plébániahivatalokból és a paróchiákból. Csak öreg-öreg külvárosi asszonyok, hetven-nyolcvan esztendősek, akik azonban leányai lehetnének, hozták róla a hírt, hogy nem bír felkelni többé és hogy fekete nélkülözés ereszkedett a vaskóra, amelyben unoka-veje, egy munkanélküli, rokkant cukrászmunkás helyet adott neki.

Meglátogattam a nyomornak ezt a szörnyű fészket, amelyről a társadalomvédelemmozgalmak legedzettebb munkásai is borzadva beszéltek nekem.

Az autóbusz-végállomástól még sokáig kell gyalogolni, amíg ideér az ember. Itt már elfogy az aszfalt, a krumpliköves járda is négetér. A város legvégéig ez, sőt a hozzácsatlakozó falu is, amely után széles üres telkek, kertek és mezők következnek, majd megint egy szabálytalanul odadobott házesoport s megint mező, megint egy vaskóscsoport, mintha óriás hatyuhából hullatták volna ki... Messziről játékszereknek néznek ki ezek a vilyhők s csak közelebb érve tárják fel belső életük egész drámai valóságát.

Nagyon nehéz valaki megtalálni ezen a vidéken. Mondják, hogy őrgalmas lelkek több orvost is küldtek már a haldokló öregasszonyhoz, megadták a helyleírást, mert utcák és házszámok már nincsenek erre felé, pontosan megmondták az öregasszony nevét is, hogy Keresztes Máriának hívják, de a szomszédok csak Cristescunak ismerik évtizedek óta már, szállásadójának nevét és foglalkozását is körülmenyesen feljegyezték, — és akadt is orvos, aki vállalkozott a külvárosi szamaritánus expedícióra, de az utolsó útjára készülő agg nőt még egy se találta meg eddig.

En is vezetővel érkeztem ennek a minden képzeletet meghaladó nyomorúságnak a megismerésére. A meszeletlen agyagvaskó előtt sánta román ember fogadott. Ő az öregasszony unokájának élettársa. Törődött, elkecsereedett, de jóindulatú ember, aki készséggel lakarította el a bejárat elöl a sok lán-lomat, deszkadarabot, rongyhalmot, kötőrmelékot, hogy a visszatérő hajlékot megközelíthessem. Mindjárt gondolta, hogy az öregasszony látogatója vagyok.

— Még él, — mondta bosszúsán. — Pedig már hetek óta minden percben várjuk a végét. Egyebet se teszünk, mint várjuk a halált. S csak nem jön, hogy megváltson minket és megpálisa őt.

Benyitott az első kis szobába, ahol egy ágy és egy tűzhely fér el összesen. Ez az ágy lehetett az egész család fekhelye. Még én életemben nem láttam ilyet. Folyt ezen az ágyon és róla is a földre a rongy. S a rongyok között félmeztelen, maszatos porontyok.

— S hol az öregasszony? — kérdeztem.

A másik szobácska felé mutatott.

— Iszonyú, mit szenvedünk tőle. Éjszaka rohamok jönnek rá, felül ágyában, kitarja ázott karjait és eszelősen, magyarul hívja rég elhalt gyermekeit, rokonait, réges-régi ismerőseit... Bár megkönyörülne már rajta az Isten.

Beléptünk a betegszobába. Kis lomos kamra ez, dézsák, tekenők, csebrek, ócska ruhadarabok, szerszámok halmozódnak tapasztatlan, rögös földjén, szörnyű összecsúszásban. S a sarokban, rozogant vaságyon egy élőszemű, mozdulatlan, feketére szikkadt tetem... Elcinte csak nyugtalan, kialudni nem tudó, fénylő tekintetével követett. De aztán megmozdult a múmia-kéz is a takarón, amely alatti semmi dombrólatot nem mutatott a test... Intézetit, borzalmas erőfeszítéssel akarta megértetni magát s végre az ajka is beszédre vonaglott:

— Negyven éve vagyok Bucurestiben... Braşovból kerültem ide... Mind meghaltak a gyermekeim... Ez az egy unokám él.

Kimerültem, a halál csendességével feledt azután. De a szemében, barna szemében a megállni nem tudó szív s a szüntelen dolgozó értelem nyugtalan elevensége lobogott. Mély megindultsággal álltam előtte. Ez a szívós értelem ebben a percben is kilenc évtized íjesztő távolságát öleli át. Látja a kilencven évvel ezelőtti braşovi gyermeket, a későbbi sokgyermekes anyját, aki már öregedőn jött családjával Bucurestibe, látja a küzdő életű munkásasszonyt, aki még magas korban is önállóan dolgozott és keresett, aki melől rendre kidölte a hozzá közelálló és most itt fekszik elidegenedett vérei között, önma-

A ház írta: Hallósy Mária

Ott épült, hol a szelid lejtők egyszerre meredekbe szöknek, sötét volt és tömör, emeletes falai között tágas termek, csigalépcsők, fülkék váltakoztak. Hosszu évekig üresen állott, csak a veranda faburkolatában lakott egy verépbár. Ugy késő tavaszon új jövevények érkeztek a házba. Valaki hirtelen kitarja az ablakot és ettől a gyors mozdulattól a verépbár ijedten átrepent a lucfenyőre és onnan pislogott. A betolakodó egy fiatal házaspár volt. Az asszony vidán énekszóval rázta ki a portörőjét. Egyszerre vették észre egymást:

— Nini, verebek! — kiáltotta és erre a férfi is az ablakhoz lépett. Hallgatag, komoly ember volt, de a szeme derűsen kéken nézett a világra. Atőle az asszony derekát és odakönyökölt melléje.

— Az ám, verebek! — mondta mosolygva és egy percig a régi meg az új lakók farkas-szemét néztek. Az asszony azután kenyeret hozott és finom ujjával apró darabokra tördelte.

— Nesztek, egyetek! — kacagott rájuk. — hisz mi is csak olyan szegény szellerek vagyunk, mi ti; legyünk hát jóbarátok!

A kis borzasokban felülkerekedett a koldus-teremtés és csakhamar vígan csipegették a mörzsákat. A jég meg volt törve és ettől kezdve jól megfért a két házaspár egymással.

Az asszony örült is a verebeknek. Előlények voltak! Sokat kellett egyedül lennie és ilyenkor félt. Még az urának sem merete bevallani. De a ház olyan titokzatos volt pókhálós zugaival... Tul nagy, tul diszes az ő egyszerű viszonyaihoz. Legtöbb szobája üresen kongott. És olyan messze volt minden emberlakta helytől... Egy romantikára hajló, gazdag nyárspolgár építtette a városon kívül valaha, de az örökösöknek eszükben sem volt, hogy benne lakjanak.

Trikál József: Azujsszellemiség

Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort régóta ismeri a művelt magyar olvasó. Mindenki tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a világviszonylatban is nagy bölcselőt. Ő benne és együtt él a korral, nem marad a tegnappal, hanem mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a ma vet fel. Ez a könyve is a modern kor aramlatokat veszi a filozófia mikroszkópja alá s teszi a metafizika analizáló lombikjába. Így bontja fel az aramlatokat a legaprólékosabb alkotóelemeikre s így teszi lehetővé az olvasó számára, hogy minden aramlatot valódi értéke szerint becsülhessen. Megrendelhető könyvesboltjainknál.

tól is elidegenedve s csak a lázálmaiban, vad és irtóztos idegrohamaiban találva meg a hazai nyelv édes ízét és tiszta zengését.

Nagy igyekvéssel vett újból erőt halálos gyöngeségén és ajkait kinyitva szótagoláshoz igazítva mondta:

— Csak már magához venne az Isten.

Elbűcsűztam tőle és kint menekülve szítem el a rongyok és a maszatos gyerekek gomolygó tömege mellett. Magukra hagyva nevelkednek a kis ágrólszakadtak, ahogy a fű nő a kövek között... Az anyjuk, akiről a férj, a munkaképtelen rokkant ember ma is tudja, hogy valamikor magyarnak számított, mosni jár, de nem az úri negyedik család-jaihoz, ahová be sem eresztenék talán, hanem a hispolgári városi házaikhoz, ahol negyven leinél többet nem fizetnek naponta. Ebből él a család.

— Adjak nektek egy kis cukorra való? — kérdeztem a legnagyobbbíktól.

De nem értette a beszédem. Bucurestii szabály ez: Magyar embereknek unokái se igen tudnak már magyarul, még kevésbé a dédunokái. A belső zugolyban haldokló öregasszonnyal a magyar ja egy, valamikor erős ága szárad el végkép, amely ordoati levegőben hajtott ki hajdan, kilencvenhat esztendővel ezelőtt.

Jávör Béla.

Jó szerencse, mert így potom pénzért odaengedték a fiataloknak. Pál eleget magyarázta.

— Most kezdetben minden fillért össze kell fogunk! Később majd, remélem, mindent megadhatok neked, amit érdemelsz... De addig... Edít kibírod ezt a szegénységet?

— Micsoda kérdés? Ha ketten szeretik egymást, lehet-e akkor a szegénységről szó?

Napsütésben a ház is derűsen tekintett, mint egy jóbarát. A tornác oszlopain gyíkok sütkéreztek és a Judás-fa behullatta vörös virágait.

— Ma kedves vagy! — ismerte el ilyenkor az asszonyka és dalolva végezte a munkáját... De ha esős napok jöttek, akkor a sötét bolthajtások alatt, a freskókkal diszitett falak, megint csak úgy hatottak reá, mint valami diszes sírbolt.

Nyár vége felé már nem volt annyit egyedül. Az ura, a hallgatag, szőke ember, gyakran maradt otthon és szelid kék szemébe kiült a laz fényes ragyogása. Ilyenkor az asszony odabújt mellé a kerevetre és minden gyengédsége egy érzésben összpontosult. A szerelemben. Pedig ezekben a napokban már a gond kopogtatott náluk. A férfi nem tudott dolgozni, félős volt, hogy elveszti az állását. De a lát forró kábulatában nem érzett semmi fájdalmat, aggodalmat és a ház megértően takarta el őket, mintha tömör falaival ki akarná zárni a külvilágot.

— Milyen jók vagytok! — simogatta meg az asszony a sötét falakat és — nem gondolkozott.

A város azonban, mely lent a völgyben morajlott egy napon felnyújtotta értük hosszú csápjait. Jóakaratu ismerősök meghívták Editet.

— Nem akarok elmenni! — duzzogott és odafurta kedves kis fejét az ura lesóványodott vállára.

— De ha meg kell lenni. — csitította hallkan az ura. — Nem véletlen ez a meghívás... Ezen a vacsorán a főnököm is ott lesz, megmondhatnád neki, hogy legyen belátással.

Kétezerméter magas hegyláncon haladnak át a spanyol nemzetiek

Teruel és Noreila között áttörték a köztársaságiak vonalát

Salamancából jelentik: A spanyol nemzeti csapatok a keleti harctér déli részén Teruel, Mont-Alba és Morella között áttörték a köztársaságiak vonalát és gyorsan nyomulnak előre. Ez idő szerint egy 2 ezer méter magas hegyláncon haladnak át. Egy helyütt a bekerített köztársaságiak megkísérelték kitörni a nemzetiek gyűrűjéből, de kísérletük kudarcot valtott.

Fehér könyvet ad ki az angol kormány az angol-olasz megegyezésről

Meggyorsítják az angol légi haderő fejlesztését

Londonból jelentik: Chamberlain az alsóházban bejelentette, hogy Daladier és Bonnet szerdán este rövid látogatásra Londonba érkeznek. Reméli, hogy a két országot érdeklő fontosabb nemzetközi kérdésekről megbeszéléseket folytathatnak.

Mander képviselő megkérdezte, nyilatkozhata-e a miniszterelnök Csehszlovákiáról, tekintettel Henlein vasárnapi beszédére.

Chamberlain: Nem hiszem, hogy erről a kérdéstről mandanivalóm lenne.

Chamberlain ezután bejelentette, hogy az angol-olasz tárgyalásokról és a létrejött egyezményről a kormány rövidesen Fehér Könyvet ad ki.

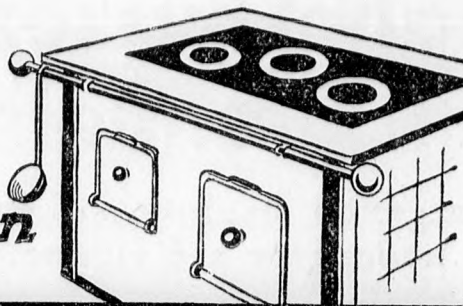
Winterton légügyi államtitkár közölte, hogy a kormány elhatározta a légi haderő fejlesztésének nagymérvű meggyorsítását és új típusok bevezetését. Az összes angol repülőgépgyárak termelő képességük legfelsőbb határáig dolgoznak.

Sir Jonh Simon kincstári kancellár betervezte a költségvetést és elmondta nagy érdeklődéssel várt költségvetési beszédét.

VIM

MINDENT TISZTÍT

átlaposan és kiméletelesen

a tűzhely lapját is

Magyarország miniszterelnöke bejelentette, hogy a kormány hozzányúl a földkérdéshez

Tárgyalásokat kezdenek a nagybirtokosokkal a kisbérleti rendszer fejlesztésére

A zsidókérdésben is leszögezte Darányi a kormány álláspontját

Budapestről jelentik: A képviselőház együttes bizottságának kedd délutáni ülésén elsőnek Darányi miniszterelnök szólalt fel. Hangzott, hogy az országnak erkölcsi, gazdasági és szociális szempontból belső revizióra van szüksége. A nemzeti öntudatot fokozni kell és a hadsereget korszerűen kell felszerelni. Tiltakozott ama megállapítások ellen, hogy a kormány javaslata forradalmasít.

A kormány — mondotta — nem a forradalom, hanem a természetes fejlődés útjára kívánja vezetni a nemzetet. Ezt a törekvést igazolja az is, hogy a kormány hozzányúl a földkérdéshez. A telepítés költségeire szánt összeget a kormány hátramosorására emelte fel a javaslatban, jelezve, hogy a telepítési akciót meggyorsítani kívánja. A kormány szem előtt tartja azt a szempontot, hogy szükség van munkaadalmak teremtésére. Egyben igen nagy súlyt helyez a kishasznóbérletek rendszeres szaporítására. E célból a kormány rövidesen tárgyalásokat kezd

a nagybirtokosokkal és az egyházi nagy javadalmakkal.

A miniszterelnök a továbbiakban utalt arra, hogy a vita során többen szótartottak, hogy Magyarországon a zsidóknak nagy érdemei vannak az ipar, kereskedelem, hitelélet és általában a gazdasági élet fejlesztése körül.

— En — mondotta Darányi — csak arra a megállapításra szorítkozom ezzel szemben, hogy ebben az érdeemben nagymértékben részes volt a magyar állam is, amikor az előző kormányok útján vámvédelemmel és az iparfejlesztési program keretével lehetővé tette a közgazdaság eme ágának kifejlesztését. Szó esett igazságtalanságról akkor is, amikor az állam érdekében a köztisztviselők igen nagy számát kellett B. listára helyezni. Akkor is forogtak fenn ilyen szempontok, de akkor kevésbé hangzottak azokat. Sokan hangoztatták, hogy ez a javaslat a jogegyenlőséget és szellemi szabadságot sérti. A törvényhozásnak joga van ezeket a kérdéseket szabályozni. A javaslat nem sérti a zsidóság polgári és politikai jogait.

A miniszterelnök a továbbiak során visszautasította Rassaynak azt a megállapítását, mintha a javaslat illetéktelen külföldi érdeklődésből származott volna. A javaslatban kifejezésre jutott álláspontját — ugymond — már egy év előtt is ismertette és ismertette ezt a programját győri beszédében is. A zsidóság aránytalanul nagy számban helyezkedett el azokban a foglalkozási ágakban, amelyeknél a kereseti lehetőségek könnyebbek és kedvezőbbek. Az elmentelt, mely ebből az adott helyzetből kifejlődött, akadályozza a nemzeti erők összefogását és állandó izgató motívum az ország közelében. Ilyenképpen a javaslat magának a zsidóságnak érdekeit is szolgálja, mert lényege alkalmas enyhíteni az antiszemizmust és ezzel a szélsőséges, türelmetlen mozgalmak terjedését. Arról van szó, hogy a jövedelem 80 százalékát kapják a keresztények és 20 százalékát a zsidók, akik pedig az összlakosságban csak 5 százalékát alkotják. Voltak, akik fölvetették a bojkottot, a szabotázs kérdését. Rossz szolgálatot tenne ez a zsidóságnak akkor, amikor életbevágóan fontos nemzeti feladatok megoldásáról van szó. Ilyen állásfoglalás a zsidóság együttélését a magyarsággal teljesen lehetetlenné tenné.

Darányi beszéde után, melyet nagy tapsal és éljenzéssel fogadtak, Mikecz Odón igazságügyminiszter szólalt fel. Beszédében azt fejtette, hogy a javaslat nem sérti a jogegyenlőséget. Nem érte sérelem a zsidóságot, hanem azért született meg a javaslat, mert a gazdasági életben az idők során előálló egyenlőtlenségeket kellett kiegyenlíteni. Ha a bevándorlást már annak idején szabályozták volna, mint azt gróf Széchenyi István már 1840 előtt sürgette és lezárták volna a sorompókat, akkor nem kellett volna ezzel a javaslattal a törvényhozás elé jönni.

Mikecz után Imrédy Béla gazdasági miniszter szólalt fel. Elismerve, hogy kényes kérdéshez nyúlt a kormány, de ilyen kényes kérdést nehévesebb gyorsan megoldani, mert hosszas tanácskozással elhuzni a megoldást, nem érdek. Biztosítva van — ugymond — az öt éves terv végrehajtásának sikere. A bizottság többsége elfogadta az ugynevezett „zsidójavaslatot”, mely a társadalmi egyensúly fokozottabb biztosítását célozza.

Ez az érv hatott. Szürkületkor az asszony felvette kicsit kopottas selyemruháját, megcsókolta Pált és elindult. Amint bucsuzól visszapillantott, az egyedülálló ház, olyan különösen nézett reá. Mintha hunyoritana: Es ettől kezdve az asszonynak nem volt többé nyugta.

Az ismerősei szívesen fogadták, ő csak szórakozottan válaszolt. A lelke mélyén az az érzés támadt, hogy neki most azonnal haza kell mennie. Tudta, hogy oktalanság, de mégis... Mintha az ura hívna!

A vacsorának még híre sem volt, az ura főnöke meg sem érkezett, amikor keresztül surrant az üres előszobán. Kint a lépcsőházban kacagva korholta önmagát de azért nem fordult vissza. Lefutott a lépcsőn, mintha szárnyai nőttek volna, úgy tette meg az utat és néhány perc múlva már ott állott a hegy lábánál.

Az égen távoli villámok cikáztak, de a dörögés még nem érkezett el. Az asszony összeborzadt. A szomszédos szőlőhegyekről, a kis kocsmákból rekedt énekszó hangzott és néha munkáskülsejű férfiak mentek el mellettük, kik hosszan utána néztek. De ő csak futott. Egyszer el is csuszott és sáros lett keztyűs tenyere. De se baj! A ház már közel van. Végre lecsapódott mögötte a kapu.

A villámok még mindig cikáztak, de most már nem félt: itthon volt. A szívet olyan könnyűnek érezte, hogy halkan dudolni kezdett. Mit bánja ő a bizonytalan jövőt? Csak Pál ismét meggyógyuljon és így szeressék egymást örökké, ahogy most...

Ismerős biztossággal, dudolgatva haladt a keskeny uton, de a ház közelében elhallgatott. Észrevette, hogy az egyik emeleti ablak nyitva van és ujját ajkára téve, elfojtott kacagással lépett alá.

— Pál! — szólt halkan és előre örült a gyerekes meglepetésnek amit okozni fog. — Pál! — ismételte gyengéden, de a ház néma maradt.

Talán elaludt gondolta az asszony. A ház

azonban olyan csendes volt, mintha üres volna és egy villámlásnál úgy látszott, hogy gur-yosan és kegyetlenül mosolyog.

— Pál! — sikoltotta rémülten Edit és odaugrott az ajtóhoz. Zárva volt. Egyszerre fulasztó tömeg szorította el a torkát és a kiáltás nehezen szakadt fel belőle.

— Pál... Pál... — verte vissza a tikkadt, viharelőtti éjszaka szászor is a hangot, de a ház ott terpszekedett sötétben, ellenségesen és senki sem válaszolt.

Most már a tölgyfaajtót kezdte döngetni idegei végső feszültségében. Ezt meg kellett hallania mindenkinek, aki ő! De hátha ezt jelentették a sejtelméi... Valami borzasztó dolog történt... Talán a legrosszabb...

— Pál! — sikoltotta még egyszer zokogó hangon és mintha a közelgő vihar sodorta volna el, odaesett a gyűlöletesen néma ház küszöbére. ... Ott találta meg később a férfit, aki futva érkezett a város felől. A karjaiba kapta és ezernyi becézó szót suttogott a fülébe, míg csak meg nem eredt a könnyek jótékony forrása.

— Mi volt ez Pál? — kérdezte az asszony kábultan és kezét a homlokára szorította.

A férfi még mindig zihált a futástól.

— Nem tudom! Mikor besötétedett, egyszerre úgy éreztem, mintha hívtál volna... Tudtam hogy oktalanság, de valami húzott és utánad kellett mennem. Elkerültük egymást. Visszafelé futva tettem meg az utat, nehogy megjedj a bezárt háznál...

— Igen, a ház! Olyan borzasztó volt... — ocsudott fel az asszony és rémülten nyitotta tágra könnyes szemeit.

De a vihar már elvonult. A hold előbujt a szakadozott felhők mögül és méla ezüstjében ott állt a ház szeliden, méltóságúteljesen — és mivel a boldogság sohsem forróbb, mint a nagy rémületek után. — a két összefonódott ember lélek olyanok láttá, mint egy állomány, és várat.

Látogatás egy belga faluban — ahol húszezer üvegházban termelnek szőlőt

Egész éven át friss szőlő terem a faluban. — Negyvenkilencezer szőlőtermelő üvegház van Be giumban

A belga szőlősgazdának nem kell félnie szárazságtól, sok esőtől, jégveréstől vagy fagytól! . . .

A prágai gyorsan megismerkedtem két fiatal fiúval, akik Lengyelországból jöttek és Brüsszel felé tartottak haza. Húszeves diákoknak néztem őket, útlevelükből azonban kiderült, hogy most töltötték be a tizennyolcat. Névjegyet cseréltünk és a beszélgetés folyamán megtudtam, hogy a két gyerekembar közül az egyik Belgium legnagyobb szőlőtermelőjének a fia, a másik pedig veje. Az ifjú üzletemberek lengyelországi üzleti útról igyekeztek haza. Említették, hogy a belga szőlőt egész Európában, de még Ausztráliában is vásárolják. Erről még sohasem hallottam és ezért nagy érdeklődéssel hallgattam a két fiú lelkes előadását a belga szőlőtermelésről.

„Chevalier de l'ordre de Leopold”

Először sok mindent nem érttem, főleg azt, hogy miért kellett Roger apjának egy csomó érdemrendet kapni és miért nevezheti magát: *Chevalier de l'ordre de Leopold I*, az első Lipót-rend lovagjának. Hiszen nálunk például igazán nem olyan nagy érdem pár hold szőlő tulajdonosának lenni. Roger gyerekes lelkesedéssel mesélte, hogy a király is

meglátogatta őket, így hát igazán illenek — mondták — egyszer nekem is megtisztelni falujukat. Megígértem a látogatást, mert kíváncsi voltam arra az országra, ahol hegyek helyett üvegházakban termelik a szőlőt és főleg kíváncsi voltam azokra az emberekre, akiknek fiai már tizennyolc éves korukban kész üzletemberek, járják a világot, életük a munka és legfőbb ambíciójuk, hogy falujuknak, a kis Hoeylaertnek dicsőséget szerezzenek. S bár édesapjuk egyszersmind a belga földművelésügyi minisztérium egyik magasrangú tisztviselője, nem terpeszkednek íróasztalnál, hanem szerte a világban üzlet után járnak, ha kell: német, francia, angol, lengyel vagy cseh nyelvterületen.

A napokban Brüsszelben volt dolgom és egyik reggel felhívtam két régi hoeylaerti ismerősömet, hogy már itt vagyok, legalább lássam azt a falut s azokat a híres szőlőt termő üvegházakat. Kettőkor értem jöttek kocsijukon s az autóban a régi, még a prágai gyorsan megszokott lelkesedésükkel mesélték el az üvegházak, helyesebben a belga szőlőtermelés történetét.

Ahol húszezer üvegház rengetege terül el a völgyben

— A világ legnagyobb üvegháztelepe —

— Volt egyszer egy ember — kezdődött a mese —, *Felix Sohie*, aki 1865-ben megépítette a faluban az első üvegházat. *Bizonyára akkor még nem gondolt arra, hogy ez falujának későbbi megélhetése, gazdasági forrása lesz.* Az első üvegház kedvtelés volt, inyenkedés. Az üvegházban szőlőt próbált termelni és ez teljes mértékben sikerült is neki. Hozzá tartozik a történehez ugyanis az, hogy *Belgium éghajlata nem a legkedvezőbb a szőlőtermelésre* és csak egyes vidékeken tudtak és tudnak még ma is kielégítő eredménnyel szőlőt termelni. De Sohie és fivére nem nyáron.

hanem télen akartak érett szőlő birtokában lenni. A falu Sohie és fivérének *boszorkányoknak tartotta*, de később, amikor látták, hogy az üvegházi szőlőszemek a mesterséges meleg hatására hogyan sárgulnak ragyogó érett aranyzemmekké, maguk is megpróbálták a boszorkánykodást. Így lett lassacskán *Hoeylaert* (amely Brüsszeltől csak tizenöt kilométerre fekszik) a belga szőlőtermelés kiindulópontja és központja. Hoeylaert egyébként a két Sohie-fivér boszorkánykodásán kívül, főleg nagyszerű fekvésének és talajának köszönheti virágzását.

Mire idáig jutottunk a történetben, elhagytuk az erdőt, amelyen keresztül jöttünk és saját szememmel is meggyőződhettem a falu kiváló fekvéséről. A völgyet, amelyben Hoeylaert megpillantottam, *patkó alakú erdő veszi körül*, amely megvédi az időjárás viszontagságaitól. *Itt soha sincs nagyon meleg, sem nagyon hideg.* A védett völgyben a sok üvegház messziről olybá tűnik, mint egy hatalmas üvegsátor-tábor. A kora délutáni nap fénye sziporkázik az üvegtetőkön, húszezer üvegház rengetege terül el a völgyben. *A világ legnagyobb üvegháztelepe* fekszik itt ebben a kis belga faluban. Felejthetetlenül érdekes látvány!

A faluban a belga gyerekembar gyerekfelesége várt uzsonnával. Nekem persze fő attrakció az üvegházi szőlő volt. *Nem utolsó dolog februárban frissen szedett szőlőt enni; a faluban ugyanis egész éven át friss szőlő terem.* A vidék talaja egyik részen homokos, a másik részen agyagos, ennek köszönhető a termelés folytonossága. A könnyebb talajon a korai, a nehéz agyagtalajban pedig a későbbi szőlőt termelik. Az egész országban összesen

* **Erőtlen, kövér egyéneknek, köszvényeseknek és aranyérben szenvedőknek** reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyakran felbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Kérdezze meg orvosát.

49 ezer üvegház van és ebből 20 ezer Hoeylaertben. Itt a faluban egy-egy családnak a megélhetéséhez legalább 10 üvegház szükséges. (Mennyivel magasabb a belga létminimum, mint a középeurópai!) A szőlőtermelés teljesen családi kezelésben történik. Az átlag 20×8 méter területű üvegházak, amelyeknek magassága mintegy 2,75 méter, egymástól külön állnak, hogy a napfény jobban érje őket. Az alapot betonból építik. Lent a földön fekszenek a csövek, amelyekkel fűtenek. A virágzás alatt 22, egyébként körülbelül 30 fok a hőmérséklet. *Egy üvegház üzeme évente mintegy 8 tonna szemet és 2½ tonna trágyát fogyaszt.* Mindent a legnagyobbszerűben oldanak meg, mindent ezerszer kipróbálnak, a termelés zavartalanul, akadály nélkül folyik. *A belga szőlősgazdának nem kell félnie sem a szárazságtól, sem a sok esőtől, vagy jégveréstől.*

Az emberi akarat és szorgalom csodái

A szőlők között járva megilletődve néztem az emberi akarat és szorgalom csodáit. Kint kemény fagy, bent pedig az üvegházakban végig roskadáig tele szőlőtőkék, érett ragyogó sárga, kék, fekete fürtökkel. A tőkék között a híres belga primőrök. Megértettem a két belga fiú büszkeségét. Ők büszkéek a belga emberre, én pedig magára az *Emberre*.

Természetesen nem elég termelni ezeket a gyönyörű fürtöket, *el is kell adni.* *Ezt is nagyszerűen megszervezték.* A 49 ezer üvegház összes értéke 700 millió belga frank. Évente a belföldi fogyasztás 50, a külföldi pedig 80 millió bevételt jelent. Az üvegházak termelésének értékeléséről a „*Les Halles des Producteurs*”, a „*Le Syndicat des viticulteurs belges*”, a „*Le Comité de propagande en faveur du raisin belge*” és még számtalan kisebb-nagyobb szervezet gondoskodik. Külön nagy gondot fordítanak a csomagolásra, hogy még Ausztráliában és Amerikában is *ütődésmentes belga szőlőt fogyaszthassanak.* Ez az ingyenség azonban drága, nem szegény embernek való. Nálunk Romániában nem is ismerik a belga szőlőt, mi inkább az olcsóbb parafába konzervált spanyol szőlőt fogyasztjuk télen.

Esteledett, mire elbúcsúztam ifjú barátaimtól. Az autó rohogva haladt visszafelé, hátam mögött maradt az üvegsátor-tábor, a jólét és a nyugalom.

SIMONYI LIANE.

Nagynevű közéleti emberek elhalálozása

Udrzal Ferenc volt csehszlovák miniszterelnök. — Ráth Zsigmond, a magyar legfelső bíróság egykori másodelnöke. — Pavlovics szerb tábornok, a központi hatalmak elleni szerb haditervek készítője.

Prágából jelentik: Udrzal Ferenc volt miniszterelnök, rövid betegség után 72 éves korában meghalt. 1917-ben elnöke volt az osztrák képviselőháznak, majd az imperiumváltás után a cseh forradalmi véderő elnökévé választották. Több kormányon át volt nemzetvédelmi miniszter, majd 1929-től 1932-ig miniszterelnök.

Budapestről jelentik: Ráth Zsigmond titkos tanácsos, a Kuria nyugalmazott másodelnöke, 79 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön lesz. Ráth egyike volt a legkiválóbb magyar bíráknak. Az ő vezetésével tárgyalták annakidején a híres Dési—Lukács-pert. Ráth azután a Kuria büntetőosztályának vezetője lett és végső fokozaton az ő tanácsa tárgyalta a frank-pert. 1929-ben nyugalomba vonult és közirói munkásságot fejtett ki.

Belgrádból jelentik: Kedden délután Belgrádban meghalt Pavlovics tábornok, az egyik legismertebb szerb katonatiszt. Ő készítette a központi hatalmak elleni szerb haditerveket. Irodalmi munkásságát is fejtett ki és a jugoszláv tudományos akadémia egyetlen katonatiszt tagja volt.

Walter János

Isten képe a természetben

Ujabb, bővített és átdolgozott kiadás,
sok képpel. Fűzve 110 lel.

Ez a könyv nemcsak Isten létét bizonyítja, hanem azt is, mennyire valótlan az a tudatos félrevezetésnek szánt megállapítás, hogy a tudomány és vallás nem fér össze. Aki Walter János érdekes és végig élvezetes könyvét elolvassa, csakis arra a végső következtetésre juthat, hogy igazi tudomány nem képzelhető el vallásosság nélkül, mert minden a dolgok végső okára, Istenre mutat. Nem is szólva az emberi test és értelem csodálatos építményéről és bámulatos struktúrájáról, a legegyszerűbb fűszálban vagy a csillogó hópehelyben is ott látjuk ragyogni a teremő Isten végtelen nagyságát.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Sinaian tartják meg a kisantant-konferenciát

Bucuresti. Saját tud. A kisantant konferenciát, amelyet május 4, 5 és 6-ára hívták össze, Sinaian fogják megtartani. Milan Stoidinovic jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter és Kamil Krofta csehszlovák külügyminiszter május 4-én érkeznek Sinaiaiba. Arcisewsky bucaresti lengyel követ kedden délután Sinaiaiba érkezett, ahol előreláthatólag hosszabb ideig fog tartózkodni. Valószínűnek tartják, hogy a lengyel követ sinaiai tartózkodása a kisantant konferenciával függ össze.

Csak az a tableta, amelyen a BAYER-kereszt van, a valódi, hatásos és teljesen ártalmatlan

ASPIRIN

Hogyan folyt le a ditraui Egyházközség és a közigazgatási község harca az iskoláért

Az Egyházközség bünvádi feljelentést tesz Mihalache bírósági végrehajtói hivatali tőnök ellen

Ditrau. (Kiküldött munkatársunk tudósítása.) Előző híradásunkban röviden jelentettük, hogy Ditrau, nyolcezer lakosú, gurguú nagyközség katolikus iskoláját átvették és a közigazgatási község tulajdonába adták át. Tizenhét év óta folytat emberfeletti küzdelmet az iskolafenntartó katolikus egyház hitvallásos iskoláért az iskolákat magának követelő közigazgatási községi előljárással.

Ennek, hajdan, a fakonjunktura idejében, nagyon módos községnek, egészen az *unalomváltozásig*, három népes katolikus elemi iskolája volt „Al- és Felsőszeg”-en. Volt ezenkívül jól felszerelt, látogatott, négyosztályos polgári iskola is, kitűnő karban lévő, nagy területen fekvő emeletes épületben. Az épületek és ingatlanok tulajdonjoga a közigazgatási község nevére telekkönyveztetett annakidején, azonban azokat kezdet óta a katolikus egyházközség használta, birtokolta rendeltetésszerűen kizárólag hitvallásos iskolai célokra. Így hosszú időn át gyakorolt tényleges birtoklási állapot következett be, melyet az iskolafenntartó egyházközség ki is használt: 1921-ben telekkönyvi helyesbítéssel, a község képviselőtestületének beleegyezésével és jóváhagyásával, a tulajdonjog átirását kérte a polgáriiskola, valamint az al- és felszegi iskolákra vonatkozólag. A központi iskoláról, mely 1892 év óta megszakítás nélkül az egyházközség telekkönyvi tulajdonában és tényleges birtoklásában, használatában volt és a többi iskolával együtt hitvallásos oktatás céljaira építetett, — ekkor nem volt szó. A telekkönyvi helyesbítés meg is történt s így a polgári iskola, valamint az al- és felszegi iskola épületei és ingatlanai a ditraui római katolikus egyházközség nevére irattak át.

Az állami felsőbb tanügyi hatóságok azonban ebbe nem nyugodtak bele. Állandóan szorgalmazták ezen iskoláknak állami oktatás céljaira való átvételét. 1926. évben rendelkezést kapott a község előljárással a vármegyei tisztifőügyésztől, hogy „eredetileg érvénytelen telekkönyvi átirás” miatt, az épületek és ingatlanok visszatelekkönyveztetése céljából, az egyházközség ellen indítson pert. A per csak a polgári, al- és felszegi iskolák birtokáért indult meg, míg a polgári iskola épületével szemben lévő központi iskola épülete és ingatlanai, mely ma egymillió lei értéket képvisel, nem volt per tárgya. Erre sem a község, sem a felsőbb tanügyi hatóságok soha igényt nem tartottak.

A vármegyei tisztifőügyész képviselétével megindult perben még 1926. évben ítéletet hozott a bíróság és a peresített polgáriiskola, al- és felszegi elemi iskola tulajdonjogának a közigazgatási községre való visszatelekkönyveltetését mondta ki. Ennek az ítéletnek rendelkezésére azonban, máig is meg nem magyarázható tervedés folytán, a három visszatelekkönyvezendő iskola felsorolásánál, a szövegezés-

belekerült a nem peresített központi iskola neve is. Hogy tévesen történt említés róla, abból is látszik, hogy a központi iskola és ingatlanai telekkönyvi és helyrajzi száma, a következőkben nyomban felsorolt többi telekkönyvi és helyrajzi számok között nem szerepel, mert per tárgya sem volt a központi iskola. A világi község a jogerős bírói ítélet alapján természetesen most már mind a négy iskolára és ingatlanára visszatelekkönyveztetette a tulajdonjogot, jöllehet az egyházközség a tervedés kiigazítására eljárást tett folyamatba.

Az ítélet végrehajtására kiküldött bírósági végrehajtó 1933 év februárjában csak a polgári iskolát adta birtokba a közigazgatási község előljárással és tudomásul vette azt az egyezséget, mely a világi község, az állami iskola igazgatósága és a katolikus egyházközség között jött létre arról, hogy az al- és felszegi iskolák továbbra is az egyházközség birtokában és használatában maradnak felekezeti iskola céljaira. Ez az egyezés azonban csak rövid ideig állott fenn: az al- és felszegi iskolák is, néhány év múlva, a világi község és így az állami iskola birtokába kerültek. Ez ellen az egyházközség, jogerős bírói ítélet lévén, nem is tiltakozott.

1933 év óta a már említett tervedés kihasználásával, a közigazgatási község több ízben megkísérelte, hogy a perben nem szerepelt központi iskolát is átvegye. Ez azonban a legutóbbi időkig nem sikerült. Az átvételre irányuló törekvés ezzel szemben állandóan erősbödött. Április 14-én, a község előljárással, természetesen az állami iskolai igazgatóság ösztökélésére, azt kérte a törvényszéktől, hogy az 1933.

évben kért és akkor csak részben fogantatosított bírói végrehajtás folytatására, a központi iskola birtokbavétele végett, rendeljen ki bírói végrehajtót. A bírói végzés, melyről az egyházközség csak ügyésze ügyvirattanulmányozása útján értesült — a törvényszék a döntést nem közölte vele — április hó 16-án kelt. Ezzel szemben, teljesen érthetetlenül, a törvényszék végrehajtói hivatala értesítést, mely szerint közli, hogy „törvényszéki döntés” alapján, április hó 21-én átveszi a központi iskolát: április 15-én, tehát megelőzte a bírói döntést. Az egyházközség április 16-án vette át a végrehajtói hivatal értesítését, tehát aznap, amikor a törvényszék döntését hozta.

A birtokvételeire vonatkozó értesítés ellen az egyházközség, dr. Puskás Levente ügyésze útján, előterjesztéssel állt. Az előterjesztésnek a törvény szerint halasztó hatálya van, vagyis az iskolát nem vehette volna át a bírósági végrehajtói kiküldött, míg nem az előterjesztést a törvényszék le nem tárgyalja. Az előterjesztést a végrehajtói hivatalnak ugyanis huszonnégy óra alatt elbírálásra fel kellett volna küldenie az illetékes bírósághoz. E helyett azonban 21-én megjelent a központi iskola épületében Vasile Chele tanfelügyelő és átvette az iskolát.

Dr. Lőrincz József plébános, László Ignác főesperes és dr. Puskás Levente ügyvéd azonban megtették a szükséges lépéseket az iskola-épület átvételének hatálytalanságára. Táviratot intéztek Őfelségéhez, II. Károly királyhoz, Miron Cristea patriárka-miniszterelnökhöz, a nemzetnevelés-, bel- és igazságügyminiszterekhez, valamint Vorbuchner püspökhöz. Vorbuchner püspök az egyházközség kiküldöttével a fővárosba utazott, ahol Miron Cristea patriárka-miniszterelnök és Csizsár érseknél jár közbe az átvett iskola mielőbbi visszaadása iránt, hogy az iskola a husvéti szünidő után ismét megnyitható legyen. Az egyházközségnek ugyanis nem áll módjában új tantermeket állítani fel, mert az azokra vonatkozó engedélyek sok időbe kerülnek ugyanarra, hogy azoknak megszerzése a legjobb kilátások mellett is a még egy hónapig tartó iskolai év végére sem volna lehetséges. Addig is, míg az ügyben újabb bírói döntés lenne, az egyházközség A. Mihalache bírósági végrehajtói hivatal ellen, a Btkv. 245. szakasza értelmében, hivatalos hatalommal való visszaéléseért feljelentést tesz.

ALBERT ISTVÁN.

Letartóztatták Dániában a nemzeti szocialisták két vezetőjét és több rohamosztagost

Erélyes intézkedések a schleswigi horogkeresztes mozgalom ellen. — Tilos polgári egyéneknek az egyenruhaviselés

Koppenhágából jelentik: Kedd este a kormány erélyes intézkedéseket fogantatosított a horogkeresztes mozgalom ellen. A kormányznak tudomására jutott, hogy a Németországától 1918 után elcsatolt Schleswig-Holstein nemzeti szocialistái katonai alapon szervezkednek, külföldi összeköttetési tartottak fenn és Dánia egységének felbontására törekuszenek. Kedd este a rendőrség a belügyminiszter rendelkezése rajtaütött

egy kétszázhatvan főből álló nemzeti szocialista rohamosztag fegyveres katonai gyakorlatán. Több rohamosztagost, köztük a dániai nemzeti szocialisták két vezetőjét is letartóztatták. A rendőrség megállapította, hogy a koppenhágai képviselőházban történt lövöldözés tettese összeköttetést tartott fenn a rohamosztagosokkal. A belügyminiszter rendelkezéssel megtiltotta a polgári egyének számára katonai egyenruhák viselését.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy óra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluji szerkesztő: dr. Sulyok István

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Több napsütés, délután záporok még sok helyen lehetségesek, a hőmérséklet elég enyhe marad.

XI. PIUS PÁPA MÉG A HÉT VÉGÉN KIKÖLTÖZIK CASTELGANDOLFÓBA. Rómából jelentik: Vatikánvárosban hivatalosan megerősítik, hogy XI. Pápa még a hét végén kiköltözik Castelgandolfóba. Beavatottak ebből arra következtetnek, hogy tárgyalanná váltak azok a hírek, melyek szerint Hitler olaszországi látogatása során találkozik a Szentatyával.

Zürichi zárlat. Párizs 13.45, London 21.69, Newyork 435.12, Brüsszel 73.37 fél, Miláno 22.90, Amszterdam 242.05, Berlin 175. Bécs - schilling 59, Prága 15.14, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucaresti 325.

MEGKEZDŐDÖTT AZ ÜNNEPEK UTÁNI MUNKA. Bucaresti. Saját tud. A hatóságok, valamint a börze, a Nemzeti Bank és a külkereskedelmi szabályozó hivatal szolgálatai ma, szerdán délután négy órakor kezdik meg a munkát a husvétii szünet után.

Egy nagyszony halála. Sulyos gyász érte az előkelő és kiterjedt Medvigy családot. Özvegy dr. tótlipcei Pajor Kálmán született terpesti Markovits Gizella 70 éves korában Budapesten elhunyt. A család a halálesettel kapcsolatban az alábbi gyászjelentést adta ki: Alulírottak mély fájdalommal, de Isten rendelkezésében megnyugodva tudatjuk, hogy forrón szeretett jó anyánk, testvérünk és rokonunk, özvegy dr. tótlipcei Pajor Kálmán született terpesti Markovits Gizella áldásos életének 70-ik évében 16 évi fájdalmas özvegyesség után a halotti szentségektől megerősítve, folyó hó 25-én reggel 5 órakor visszaadta nemekét Teremtőjének. Drága halottunk földi maradványait Budapestről történt Debrecenbe szállítása után április 28-án délután fél 3 órakor fogjuk a Köztemető díszravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmiseáldozat ugyanaznap április 28-án reggel 8 órakor lesz a Szent Antal-utcai plébánia templomban. Az elhunyt nagyszonyt, akit Transzylvániában is sokan ismertek és szerettek, itt élő rokonain kívül özvegy dr. Medvigy Mihályné született Pajor Gizella, dr. Böszörményi Béla és neje született Pajor Erzsébet, Pajor Kálmán és neje született Szkurka Ilona, Pajor Antal gyermekei, vejei, illetve menyé, lovag Kernely Kálmán született Markovits Emma, Markovits István testvérei, özvegy Szentkirályi Ödönne született Markovits Janka unokahuga, Medvigy Mihály, Gizella és Erzsébet, valamint Böszörményi Erzsébet, Margit és György unokái gyászolják.

INCIDENS A BELGRÁDI ROMÁN KONZUL ÉS A TURNUSEVERINI VÁMFŐNÖK KÖZÖTT. Bucaresti. Saját tud. Turnu-Severinben incidens játszódott le Románia belgrádi konzulja és Purru Murincovici turnuseverini vámfőnök között. Taralunga konzul három harátijával husvétii kirándulásra jött Belgrádból egy jugszláv hajón. A kiránduló társaság visszatérésekor azonban a vámfőnök kifogásokkal élt, amelyek heves összetűzésre vezettek. A vizsgálat megindult.

Az ingyenes gyógyszer-minták mentesek a forgalmi adó alól. Bucarestiből jelentik: A pénzügyminisztérium 501410. sz. 1938. rendelete szerint a gyógyszerforgalmazási gyárak által propaganda, vagy kísérleti célokból díjmentesen küldött gyógyszermintákra, amennyiben azok orvosok, kórházak, stb. részére küldetnek, mentesülnek a forgalmi adó fizetése kötelezettsége alól, azonban ezeket a tételeket is be kell vezetni a forgalmi adó regiszterbe, azzal a megjegyzéssel, hogy ingyen mintákról van szó.

A PATRIÁRKA-MINISZTERELNÖK VISSZATÉRT A FŐVÁROSBA. Bucaresti. Saját tud. Miron Cristea pátriárka, miniszterelnök kedden délután visszatért a fővárosba.

Gazdát cserélt a devai Decebal-palota. Saját tud. Deva piacának legszebb épülete a Decebal-palota, amelyet mintegy tíz évvel ezelőtt modern stílusban, betonból dr. Groza Péter volt miniszter építtetett. A palota felérésben a Banca Decebal bank s felérésben dr. Groza volt miniszter tulajdona volt. A gyönyörű ingatlant most a bucaresti Banca Vultur S. A. R. megvette 4.200.000 leierért.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÉSZÜL AZ 1940-ES ELNÖKVÁLASZTÁSRA. Newyorkból jelentik: La Guardia, Newyork polgármestere, egy sajtóbeszélgetésében kijelentette, hogy tevékeny készülődés folyik az 1940-es elnökválasztásra. A mezőgazdasági, munkás- és kisiparos-reteg teljesen újjászervezi erőit. A választásokon az Egyesült Államok két hatalmas táborra szakad: a konzervatív és a progresszista csoportra. La Guardia úgy véli, hogy Roosevelt nem jelölteti magát harmadszorra is az elnökségre.

Két gépkocsis szerencsétlenség Clujon. Cluj. Saját tudésünktől. Könnyen vezetessé válható két gépkocsiszerencsétlenség történt a városban, illetve a város közvetlen közelében. A Nemzeti Bank előtti utkereszteződésnél, a Memorandulul-utca felé tartott a 412-es rendszámú Cluj jelzésű bérautó s ugyanakkor fordult be a Saguna-utca felől a főútvonalra egy vidéki tehergépkocsi. Az összeütközés elkerülhetetlen volt, miután a két sofőr csak az utolsó pillanatban igyekezett félre-rántani a kormánykereket. Így a tehergépkocsi teljes erővel nekifutott a bérautónak, amely az összeütközés következtében súlyosan megrongálódott. A két sofőrnek azonban kisebb sérüléseken kívül komolyabb baja nem történt. — A második gépkocsibaleset a Somesen és Deznik közötti útvonalon történt, ahol a CFR egyik új nagy társasgépkocsiját próbálták ki. Az országuton lévő egyik híd előtt a CFR motorháza következtében nekirohant a híd karfájának és felborult. A hatalmas gépkocsi a karambol következtében rendkívül súlyosan megrongálódott, úgy, hogy az anyagi kár igen jelentős. A sofőrön kívül néhány vasutas volt még a társasgépkocsin, de szerencsére a bentiülőknek könnyebb zúzódásokon kívül nem történt bajuk. A rendőrség forgalmi osztálya mindkét gépkocsikarambol ügyében megindította a vizsgálatot.

Eltiltották a szobafestőket a lakásfüstöléstől. Bucarestiből jelentik: A közegészségügyi minisztérium az egészségügyi törvény vonatkozó szakasza alapján új szabályzatot dolgozott ki és léptetett életbe a gázosítás utáni lakásfüstöléni-festőkre (deparazitálásokra) vonatkozólag. Eszerint ezután mindennemű gázbehatással történő lakásfüstölés csak a minisztérium által felülvizsgált és használatra engedélyezett gázokkal és csakis erre a célra felhatalmazott szakértők (vegyszeresek) által eszközölhető. Az új törvény nemcsak a ciannal, hanem a szénkénnel és az összes kénalapu szerekkel való gázosításra is vonatkozik és betartásának ellenőrzését már a legszigorúbban megkezdték az illetékes egészségügyi hatóságok.

VILÁGHIRŰ REGÉNYEK

Ezek azok a könyvek, amelyeket szívesen olvas minden asszony, leány és a regény hőseivel együtt éli át életüket, boldogságukat és bánatukat.

1. Aldrich: És lámpást adott kezembe az Ur . . . . . 99 lei
2. Aldrich: Száll a fehér madár . . . . . 66 lei
3. " Családi kör . . . . . 66 "
4. " Ella kisasszony . . . . . 66 "
5. Lytkens: Ne várjatok vacsorára (Egy orvosnő regénye) . . . . . 66 "
6. Bottomie: Orvosok . . . . . 115 "
7. Mayrie G.: Urihölgy állást keres . . . . . 66 "
8. J. B. Priestley: Jóbarátok . . . . . 138 "
9. Mitchell: Elkujta a szél . . . . . 264 "

Kapható könyvesboltunknál.

* Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését előmozdítja és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

Mulatók közben sósavat ivott. Timișoara-ról jelentik: Cocorov Ferenc 49 éves lakatos lugoji lakásán, mulatók közben sósavat öntött pálinkájába és a cigány előtt hirtelen kiitta poharát. A mentők az öngyilkosjelöltet kórházba szállították. Kiderült, hogy Cocorovot néhány hónappal ezelőtt elhagyta felesége és bánatában akarta megmérgezni magát. Állapota súlyos.

Főiskola papagájok részére. A texasállambeli Brownville városában már évek óta egyetem tartanak fenn a papagájoknak. A főiskola igen nagy látogatottságnak örvend. A papagájfőiskolára beutalt papagájoknak először felvételi vizsgát kell letenniük. Itt állapítják meg, hogy méltóak-e a felvételre vagy sem. A felvételi vizsga előtt a „gyermektelepre” viszik őket, ahol először is leszoktatják őket minden rossz tulajdonságról, azután pedig megállapítják, hogy alkalmuk-e magasabb iskolai fokozatok elérésére. Ha a papagáj-csemeték bevalnak, azaz magasabb osztályba léphetnek, akkor megkezdődhetik a kiművelésük. A jólnevelt papagájoknak betanítják a különböző szólásformákat. A lehetőségek békét idegen nyelvekre is megtanítják. Idegen nyelvekre azért tanítják a tarkottu szavakat, mert a papagájiskolákról nemcsak az Egyesült Államokba, hanem Dél-Amerikába is sok művelt papagájt exportálnak és minden papagáj akkor kapós, ha az illető országban használatos nyelveket beszéli. A latin nyelvet is beszélni papagájokért a cifraságkedvelő délamerikaiak igen magas árakat fizetnek.

HABSBURG ANTAL FŐHERCEG BELEP A NEMZETI SZOCIALISTA PÁRTBA. Bécsből jelentik: Híre jár, hogy Habsburg Antal főherceg rövidesen felvételre jelentkezik a nemzeti szocialista pártba. Ilona főhercegnő kedd este Meranból visszaérkezett Bécsbe. A főhercegnő édesanyját látogatta meg Meranban.

A mercuria-ciuaci háztartási iskolát a cíncsumuleu árva- és szeretetház épületébe helyezik át. Mercuria-Ciuc. Saját tud. Amint ismeretes, annak idején a magyar kormány igen nagy költséggel gazdasági iskolát épített, különösen az erdőgazdasági ismeretek terjesztésére. A gyönyörű, teljesen új és korszerű épületek az uralomváltásig teljesítették is kötelezettségeiket: kitűnő szaktanárok tartottak előadásokat és sok székely ifjunak nyújtottak elméleti és gyakorlati képzésként az erdő- és mezőgazdaság minden ágazatában. Az uralomváltás után okiráltsági növényekkel népesítették be az intézetet, azonban évről-évre annyira lenyűlt az érdeklődés, hogy a gazdasági iskolát meg kellett szüntetni. A főművelésügyi kormány erre női háztartási iskolát létesített a pompás intézetben, amely a legutóbbi időkhöz is ott működött. Többször fennmaradt városi és vármegyei ülésekben, hogy a háztartási iskolát máshelyre kellene áttelepíteni és a hatalmas épülettömböt kaszárnyává átalakítani. Tarkítottal pedig arra, hogy az intézethez nagyki-terjedésű birtokok, istállók és más gazdasági épületek is tartoznak, az a vélemény merült fel, hogy huszárság részére volna az intézet legmegfelelőbb. Városi kereskedelmi és gazdasági érdekek is fűződtek ahhoz, hogy ez a Faroga Viktor volt polgármester által indítványozott terv minél előbb megvalósuljon. Ez azonban mindezekig késett. Most lehet, hogy megvalósul. Legelőbb arra lehet következtetni Rizescu Eugen ezredes-megyeifőnök legutóbbi intézkedéseiből. Az elmúlt napokban megjelent a cíncsumuleu árva- és szeretetházban, amely valamikor a Ciuci Magánjavak vagyona volt és felhívta az intézetet vezető Vincés-nővért arra, hogy a lehető legrövidebben üresíttesse ki az emeletes épület egyik szárnyát, hogy a városi háztartási iskola ott elhelyezhető legyen. A rendelkezésnek természetesen a Vincés-nővérek haladéktalanul eleget tettek.

Felhívás. Az oradeai Építőiparosok Szövetsége és a Kisipari Liga együttműködő bizottsága tisztelettel felkéri az oradeai asztalosiparosokat, hogy folyó hó 28-án, csütörtökön este 7 órakor az Építőiparosok Szövetségének Sas-palota I. emeletén lévő helyiségében tartandó újjászervezési gyűlések okvetlen pontosan és teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Együttműködő bizottság.

Felhívás. Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel felkéri az ácszindikátus tagjait, hogy folyó hó 28-án, csütörtökön délután 6 órakor a Sas-palotában lévő szövetségi helyiségükben tartandó fontos szakmai gyűlésen a tárgy fontossága miatt okvetlen és pontosan megjelenjen szíveskedjenek.

A siker egyik legfontosabb tényezője...

az egészség. Mindannak dacára, hogy ez köztudomású dolog és hogy a gyomornak tevékenysége révén nagy fontosságot kell tulajdonítani, senki sem fordít kellő gondot szervezetünk eme részére.

Mérték nélkül nyelünk le mindent és minden ételt. Ezért nem létezik, ki egy bizonyos kor elérése után ne panaszkodna gyomorfájásra, makróli. Gyomrunkkal szembeni visszaélésünk elkerülhetetlen következményei a gyomorhajok és mindenféle bántalmak.

A modern orvostudományoknak sikerült, felfedezni egy olyan gyógyszert, amelynek az a nagyértékű tulajdonsága, hogy a legmakacsabb 10-15 éves gyomor- és bélbetegség, valamint vesé-, epe- és májbetegségek esetében már rövid kúra után kitűnő, nem várt eredményeket mutat fel. A világhírű Gastro D. gyógyszerrel van szó, amely minden országban kipróbálva léven, milliónyi embert gyógyított ki betegségéből, miáltal valószínűsítették az emberiség számára. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

* A Chlorodont fogpaszta egyszeri használata által is már fehérek lesznek a fogak és így is maradnak, ha naponta reggel és este rendszeresen ápolja azokat. A Chlorodont fogpaszta erős tisztítóerővel bír, anélkül, hogy az oly értékes zománcot megsértené.

Ciucban is megkezdették az utrendezéseket. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A megye minden községében megkezdődtek az utrendezési munkálatok. Bizottság méri ki az utca szélességét és ha a megfelelő szélesség nincs meg, azonnal felhívja a ház, vagy telektulajdonosokat, hogy kertjeiket, sőt épületeiket is bontsák le és helyezték az által megállapított határra. Ez természetesen nem történik minden nehézség nélkül. A székely gazdák körömszakadtáig ragaszkodnak minden talpalattnyi földjükhez és így csak kevesen tesznek eleget a felhívásnak, sőt több helyről jelentések vannak arról, hogy szembe is szállottak a bizottság tagjaival. Munkatársunk illetékes helyeken megérdeklődte, hogy milyen hatósági intézkedés alapján vesznek el kisebb-nagyobb területeket egyes utmentei gazdáktól és azt a felvilágosítást kapta, hogy miniegy ötven évvel ezelőtt készült el az utakra vonatkozó vármegyei szabályrendelet, az szabályszerűen felsőbb jóváhagyást nyert a hozzácsatolt utszabályozási térképkel együtt és ez jogot ad az utépítészeti hivatalnak, hogy kisajátítás útján is megszerezze az ut szélességéhez szükséges és magántulajdonban lévő területeket. A szabályrendelet nem intézkedik arról, hogy a kisajátítás során tarthatnak-e igényt a tulajdonosok kártalanításra, azonban ez a dolog természeténél fogva nem is vitatható. Igen sok székely embernek majdnem kettévetszi a kijelölt határvonal az épületes belsőségét és annyira értéktelenné és használhatatlanná teszi, hogy lehetetlen ezt minden kárterítés nélkül megtenni, a jog, igazság és méltányosság sem engedheti. A megyeháza, az államépítészeti hivatal előterjesztésére most foglalkoznak a kérdésnek megnyugtató megoldásával. Addig is az érdekeltek lakosság tartózkodjék minden erőszaktól, sőt kijelentésektől, mert ezzel csak magának szerez bajt; hatósági közegek elleni erőszak, testisértés vagy rágalmozás miatt előírva indul, mégpedig most már a hadbírósnál. Várja meg tehát a kérdés rendezését, amely ha nem tetszik, még mindig megvan a bíróság, amely végsőfokútté kezik a kártalanítás ügyében.

Megrendítő sorokat kézbesített szerkesztőségünknek a posta: „Missik Tivadar 28 éves sófőr és villanyszerelő vagyok — írja a kétszobás levélíró — 8 hónapja nincs állásom, három gyermekem éheznek, a decemberi időjárásnak hemlő tavaszban butoraimmal tüzelek, hogy legalább egészségünket megóvjam. Kérem a szívű embereket, segítsenek valamivel s ha csak módjukban áll, ajánljanak valami munkára — bármilyen munkát elvállalok — mert különben családommal együtt éhen pusztulunk”. Remélhető, hogy ez a szomorú irás, amelyet lapunk útján, minden hozzáfűzés nélkül továbbítunk, meghozza azt az eredményt, amelyben a fenti sorok írója, mint egyetlen lehetőségekben bizakodik. Missik Tivadar címe egyébként: Oradea, Str. Constantin Lerodiu 13. szám. (Colonia Reisman.)

Temetés. Nagy Márton nyug. főszoigabíró felesége Polyák Mária 74 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. Az engesztelő szentmise pénteken reggel 8 órakor lesz a Székesegyházban. (Erdélyi „Concordia”)

* A fejtájs és a migrén, akkor, ha ezek a béműködés és a gyomoremésztés zavarából erednek, gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

SPORT

Draghici és Draghicine győztek Transsylvania és Banat tornászbajnokságain

Ugy a férfi, mint a női összetett csapatversenyt az UDR nyerte

Clujról jelentik: Transsylvania és Banat tornászbajnokságait érvénytelenül nagy számú — közel nyolcvan főnyi indulóval — és népes közönség előtt rendezték meg az UEC tornatermében. Az összes bajnokságokat a legjobban szereplő resitai tornászok nyerték. A részletes eredmények:

Ló: 1. Ludu KKASE 59.50 pont. 2. Dreghici UDR 59.40 pont. 3. Erdélyi KKASE 58.8 pont. Nyújtó: 1. Dreghici UDR 55.80 pont. 2. Ludu KKASE 53.70 pont. 3. Dan UDR 52.40 pont. Korlát: 1. Moldovan UEC 58.90 pont. 2. Dreghici UDR 58.60 pont. 3. Dan UDR 56.90 pont. Gyűrű: 1. Réthy Károly UEC 59.40 pont. 2. Dreghici UDR 58.90 pont. 3. Moldovan UEC 58.50 pont. Lóugrás: 1. Moldovan 58.60 pont. 2. Réthy Károly UEC 58.50 pont. 3. Ludu KKASE 56.20 pont. Műszabadvakorlat: 1. Dreghici UDR 58.40 pont. 2. Ludu KKASE 58.40 pont. 3. Dan UDR 58.30 pont.

Összetett egyéni: 1. Dreghici UDR 348.50 p. 2. Moldovan UEC 340.80 pont. 3. Ludu KKASE 336.60 pont. 4. Dan UDR 336.10 pont. 5. Réthy Károly 313.60 pont. 6. Kádár E. KKASE 302.90 pont.

Összetett csapat: 1. UDR 1487.80 pont. 2. KKASE 1481.60 pont. 3. UEC 1474.70 pont. 4. Aradi TE 1233.10 pont. 5. Astra Arad 1215.60 pont. 6. MSE 963.20 pont.

Hölgyek bajnoki számai:

Lebegő gerenda: 1. Mertz Izabella ATE 29.90 pont. 2. Dreghicine UDR 29.30 pont. 3. Kindl Éva KKASE 27.80 pont. Korlát: 1. Dreghicine 30 pont. 2. Ehrurt Mici UDR 29.90 pont. 3. Varurder UDR 29 pont. Műszabadvakorlat: 1. Mertz Izabella ATE 29.90 pont. 2. Tamás Annus 29.20 pont. 3. Ghiulan UDR.

Összetett egyéni: 1. Dreghicine UDR 88.10 pont. 2. Tamás Annus KKASE 84.50 pont. 3. Kindl Éva KKASE 82.30 pont.

Csapat összetett: 1. UDR (hatos csapat) 456.30 pont. 2. Echo (hatos csapat) 385.20 pont. 3. KKASE (négyes csapat) 315.80 pont.

A Victoria és a Ripensia a bajnokság két esélyese

A román husvétkor lejátszott bajnoki forduló sok meglepetéssel szolgált. Többek között a biztos elsőnek látszó AMEFA is elvesztette minden reményét, mivel vereséget szenvedett az utolsó helyen tanyázó Dacia Unireától. Az első csoport bajnokságának kérdése a cluji Victoria-Rapid mérkőzésen fog eldőlni. A második csoportban vezető Ripensia is vereséget szenvedett, de helyzete nem gyengült, mivel még mindig vezet egy ponttal és utolsó mérkőzését otthon játssza az ACFR ellen.

A táblázat állása és a hátralevő mérkőzések a következők:

I. csoport:

Table with 4 columns: Rank, Team, Points, Goals. 1. AMEFA 17 11 2 4 45:25 24. 2. Victoria 16 10 3 3 30:20 23. 3. FC Rapid 16 10 2 4 25:16 22. 4. Phönix 16 8 2 6 26:28 18. 5. Unirea Tric. 17 6 6 5 32:34 18. 6. Chinizeul 16 8 1 7 51:34 17. 7. CAO 16 5 4 7 26:28 14. 8. Dacia Unirea 17 4 2 11 21:45 10. 9. Jiul 16 3 3 10 14:42 9. 10. Olimpia 16 2 5 9 13:44 9.

Hátra van még: AMEFA—Olimpia CFR Aradon, Victoria: Jiul Petrosaniban, FC Rapid Clujon, FC Rapid: Dacia Unirea Bucurestiben, Victoria Clujon, Phönix: Unirea Tricolor Baia Mare.

CAO Oradeán. Unirea Tricolor: Phönix Baia Mare. CAO: Kinizsi Oradeán, Phönix Oradeán. Kinizsi: CAO Oradeán, Jiul Petrosaniban. Jiul: Victoria Petrosaniban, Kinizsi Petrosaniban. Olimpia: AMEFA Aradon. Dacia Unirea: FC Rapid Bucurestiben.

II. csoport:

Table with 4 columns: Rank, Team, Points, Goals. 1. Ripensia 17 14 - 3 30:24 28. 2. Venus 17 12 3 2 59:16 27. 3. Gloria 17 - 5 3 40:23 23. 4. Juventus 16 6 4 6 25:29 16. 5. Sportul St. 15 6 3 6 27:23 15. 6. Universitatea 16 6 2 8 29:46 14. 7. Vulturii 17 6 1 10 23:40 13. 8. ACEF 16 4 3 9 23:38 11. 9. Crisana 15 4 1 10 18:29 9. 10. Dragos Voda 16 3 - 13 21:51 6.

Hátra van még: Ripensia: ACFR Timisoaran, Venus: Crisana Bucurestiben, Gloria: Vulturii Textila Lugojon, Juventus: Sportul Studentesc és Universitatea Bucurestiben, Universitatea: Dragos Voda Clujon, Juventus Bucurestiben, Sportul Studentesc: Crisana Oradeán, Juventus Bucurestiben, ACFR Bucurestiben, Vulturii: Gloria Lugojon, ACFR: Ripensia Timisoaran, Sportul Studentesc Bucurestiben, Crisana: Sportul Studentesc Oradeán, Venus Bucurestiben, Dragos Voda Cernautiban, Dragos Voda: Universitatea Clujon, Crisana Cernautiban.

FC RAPID—KISPEST 2:1 (1:0). Bucurestiből jelentik: Kedden délután a Giulesti pályán, 5000 néző előtt játszotta a Kispest utolsó romániai portyamérkőzését. A magyar csapat — tárdtságra ellenére — három nap alatt három mérkőzés! — nagyon jól játszott. A gólok: a 16. percben Auer 1:0. Szünet után Déri egyenlített, míg a győztes gólt 11-esből Rafinszki rugta. A mérkőzést Piky Krieger vezette.

Altmann nyerte a Heczeg vándordíjas törvívóversenyt. Clujról jelentik: A Haggibor Heczeg Géza vándordíjas törvívóversenyének második fordulóján Altmann (Hag.) győzött 4 győzelemmel (20 ponttal). 2. Erős II. (Hag.) 4 győzelem (16 pont). 3. Erős I. (Hag.) 3 győz. (12 pont). 4. Hintz Gábor (CAC) 2 győz. (4 pont). 5. Guráth (CAC) 1 győz. (4 pont). 6. Pop (Vivó Club) 1 győz. (2 pont).

Astra Moreni—Vulturii Textila 7:2 (1:1). A lugoji csapat katasztrófaús veresége Moreniben.

Maszlay nyerte Magyarország kardvívóbajnokságát. Budapestről jelentik: A magyar kardvívóbajnokság végeredménye: 1. Maszlay HTVK 8 győzelem, 2. Rajci dr BEAC 6 győzelem (25:37 tus). 3. Gerevich MAC (25:35 tus). 4. Rajcsányi MAC 5 győzelem. 5. Kevey HTVK 3 győzelem. 6. Berczelly MAC 3 győzelem. 7. Palócz UTE 2 győzelem. 8. Zirczi HTKV 2 győzelem. 9. Nyilas MTK 1 győzelem. A bajnokság nagy meglepetése, hogy Kovács és Rasztovich a döntőbe sem kerültek.

Jugoszlávia—Magyarország 3:3. Belgrádból jelentik: A jugoszláv—magyar Középeurópai Kupa mérkőzés 3:3 arányban döntetlenül végződött.

Az Ambrosiana az olasz bajnok. Rómából jelentik: Az olasz labdarugóbajnokságot az Ambrosiana nyerte 41 ponttal, 2. Juventus 39 ponttal, 3. Milano 38 ponttal.

LEGFRISSEBB KÖNYVEK:

- Dederich: Szentbeszéd vézlatok . . . 72-lei
Gyenessy: Uram nem vagyok méltó . . . 60
Lang-Solymoes: Rövid liturgika . . . 116
Lang: A munka élettana . . . 116
Noszlopi: Világnézetek . . . 175
Walter: Isten képe . . . 110
Trikal: Az új szellemiség . . . 105
Rusznák: A nő a modern társadalomban . . . 72
Kendy-Finály: Vitaminok . . . 116
Adine: Arnoparti város . . . 35
Petro: A gyermek korai szentáldozása 105
Kaphatók: könyvosztályunknál.

LEGUJABB

Japán csapatok a Jangcse torkolatánál meg- szálltak egy angol gőzöst

Egy angol ágyunaszád teljes gőzzel a helyszínre sietett

Londonból jelentik: Japán csapatok meg- szállták a Jangcse torkolatánál a „Tung” nevű angol gőzöst, azzal az indoklással, hogy a gőz- zősről a japánokra tüzeltek. A japán katonák szuronyokkal megsebesítették a gőzös legény- ségének több kínai tagját és arra kényszerítet-

ték a kapitányt, hogy Csung-Ming szigetnél kössön ki. Ezután átkutatták a hajót és kije- lentették, hogy azt végleg birtokukba veszik.

Egy angol ágyunaszád teljes gőzzel a hely- színre sietett.

Skander bég koronája Apponyi Geraldine homlokán

A tiranai városházán tízenegy fiatal párt adott össze a polgár- mester, akik a király esküvője napján kívántak házasságot kötni

Tiranából jelentik: Zog király ház- ságkötése alkalmából közkegyelmi rende- letet irt alá, mely amnesztiában részesíti a politikai bűncselekmények miatt elítél- teteket.

A tiranai városházán kedden délelőtt a polgármester tízenegy fiatal párt adott össze, akik a király esküvője napján kí- vántak házasságot kötni. A tízenegy fia- tal párt az esketési szertartás után nagy- szabású felvonulás kíséretében a királyi palota elé, ahol a sokezer főnyi tömeg hazafias dalokat énekelt.

A királyi palotában hétfőn este nagy- szabású fogadás volt, amelyen a királyi család tagjai kívül résztvett a bergamói herceg, Ciano olasz külügyminiszter, va- lamint a magyar főrendi családok tagjai. A menyasszony az estélyen azurkék estélyi ruhát viselt, fején pedig a gyémántokkal kirakott fejdísz fölött Skander bég koro- nája csillogott. Zog király a hadsereg fő-

vezéri egységruháját viselte. A táncot ő nyitotta meg jegyesével.

**NAGYSZABÁSÚ ESTÉLY ZÁRJA BE
A TIRANAI KIRÁLYI LAGZIT.**

Tiranából jelentik: Az ünnepségek megszokás nélkül folynak. Szerdán dél- előtt fél 9 órakor valamennyi templom- ban istentisztelet volt, amelyen résztvet- tek a kormány és a képviselőház tagjai, a katonai méltóságok és a küldöttségek. Az esküvői szertartás fél 11 órakor kezdődött. A szertartás befejezését 101 ágyulövés adta tudtul. Az esküvő után a királyi pa- lotában diszeled volt. Az uralkodó-pár délután 4 órakor Durazzóba utazik. Este a külföldi előkelőségek tiszteletére a kül- ügyminiszter diszvacsorát ad. Este 10 óra- kor az ünnepségeket nagyszabású estély zárja be a városháza dísztermében.

Ciano olasz külügyminiszter elhatározta, hogy még két napig Tiranában marad és csak pénteken utazik vissza Rómába.

„Mennél nagylelkűbbnek mutatkozik Prága a kisebbségekkel szemben, annál inkább számíthat London rokonszenvére”

Francia lapok Anglia álláspontjáról a cseh kérdésben. — Milyen ki- vánásokat közöl az angol kormány a francia miniszterekkel

Párizsból jelentik: A közvélemény érdek- lődésének középpontjában Daladier és Bonnet londoni útja áll. A *Matin* szerint angol részről a következő óhajokat közlik majd a francia ál- lamfőkkel:

1. Angol-francia-olasz földközi-tengeri egyezmény megkötése.
2. Az abesszin hódítás elismerésével szem- behelyezkedő genji ellenzék leszerelése.
3. Megegyezés Francoval.
4. Csehszlovákiát a kisebbségi kérdésben engedékenységre kell bírni.
5. A francia-szovjet egyezményt továbbra is szunnyadó állapotban kell hagyni.
6. Nemzetközi gazdasági egyezményt kell előkészíteni.
7. Meg kell szervezni az angol-francia együttműködést.

Az *Oeuvre* szerint Londonban Közép- Európára vonatkozó gazdasági tervet is meg- vitatnak. A lap szerint hosszú idő óta tanul- mányozzák már ezt a kérdést.

Párizsból jelentik: A francia lapok nagy- része tisztában van azzal, hogy a cseh kérdés- ben Anglia nem hajlandó semmiféle új, hatá- rozott kötelezettségvállalásra. Az *Epoque* bizik

abban, hogy a londoni megbeszélésen sikerülni fog legalábbis biztosítani Anglia és Francia- ország szorosabb együttműködését Csehszlová- kia függetlensége érdekében.

A *Matin* kifejti, hogy Anglia felfogása sze- rint mennél nagylelkűbbnek mutatkozik Prága a kisebbségek iránt, annál inkább számíthat London rokonszenvére. *Chamberlain*nak az az álláspontja, hogy Csehszlovákia igazi barátai nem azok, akik merevségre biztatják Prágát, hanem azok, akik engedékenységre intik.

Nagy haditanács a moszkvai Kremlben

Párizsból jelentik: A „*Matin*” moszkvai je- lentése szerint a Kremlben nagy haditanács volt, amelyen elhatározták, hogy a kelet-szibé- ri szovjet haderő élesen visszavág minden japán, vagy mandzsu kihívással szemben. Blücher tábornok állítólag már készenléthe helyezte a mandzsu határon állomásozó szovjet haderőt. A szovjet hadvezetőség terve az, hogy az ellenségeskedés kitörése esetén háttámadja a Kínában operáló japán haderőt.

Főtisztelendő Plébánia Hivatal

Tisztelettel értesitem az összes Főtisztelendő plébánia hivatalokat és más egyházi intézmé- nyeket, hogy férjem halála után nagymultu építési irodájának vezetését sajátmagam vet- tem át és azt férjem általánosan ismert, be- csületes munka szellemében kipróbált szak- embereimmel és tökéletes szakmai felszerelés- sel irányítom. Továbbra is elvállalok és vég- rehajtok mindenféle szakmába vágó munká- latot, ha templomot, iskolát vagy más egy- házi épületet kell építeni, átalakítani, tatar- ozni. Megkeresésre, saját költségemen szak- emberem a helyszínre utazik. További zivics- pártfogást kér

ÖZV BALINT DÁNIELNÉ
Oradea, Str. Delavrancea 32.

Apróhirdetések

Adás-vétel

Eladó
15 hektos tartály 5 co- los centrifugál, vegyes transmissió és csap- ágyak. Kovacsik, Ora- dea, Str. V. Conta 25. Telefon 26-22.

Eladó
magánházak, bérházak, telkek, szőlők, birtok- kok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlăhuta 6. Telefon: 3167.

Zongora
rövid, fekete, kereszt- huros, teljesen jó álla- potban eladó. Oradea, Str. Clorogariu 23 a. Dr Patzkó.

Eladó
új jégszekrény, biliárd asztal, nagy konyha edények, fagyaltkészít- ő gép, nagyobb mére- tű ablakok, madracok, íróasztalok és egy nagy vaskályha. Megte- kinthetők a Katolikus Legényegyletben, Ora- dea, Str. Alexandri 13.

Alkalmazás

Shakácsnőnek,
vagy gazdaságnak keresek jól főző idős nőt falura. Dr Tirma Mihainé, Pui, Jud. Hu- nedoara.

Házvezetőnőnek
menne a háztartás minden ágában jártas fiatal nő, magános ur- hoz, nőhöz, idősebb há- zaspárhoz. Címeket a kiadóhivatalba kér.

Platal
intelligens nő, házve- zetőnőnek elmenne plé- bániára, vagy kis csalá- dhoz vidékre. Cím: Oradea, Erdői, Nistru- lui 10. szám.

Keresünk
románul tökéletesen beszélő, szorgalmas ke- resztény kereskedő se- gédet, ki cukorka szak- mában jártas, küldje be ajánlatát. Gologzi, Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 2.

Gondnoki,
gazdasági, felügyelői esetleg háztartási ál- lást keres gyermeke- len házaspár, ki gazda- sági és kertészeti teendőkkel teljes gyakorlat- tal rendelkezik. Cím- met a kiadóba kér.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea, Str. Regele Carol II, No. 5.

Különféle

Mindenesleányt
jó bizonyítvánnyal ke- resek elsajere. Oradea, Str. Ep. Pavel 17.

Harisnyastoppolást,
selyemharisnya szem- fűszedést is, szakasz- rúten es olcsón vála- lok. Cím: Róth, Oradea, Vasile Stroiescu 8.

Cserép-
és palatető munkát ju- tanyos árban készít Burzik Sándor cserépe- ző mester, Oradea, Str. Ingusta No. 1.

Lakás

Egy
szépen burorozott kü- lonbejárattal szoba a Carmen Sylva park mellett kiadó. Ertekez- hetni: Oradea, Piața Creangă 5. délután 2-4-ig.

Kiadó
ujjonnan épült modern egyszobás fürdőszobás komfortos lakás június 1-re. Ugyanott használt fedőcserép, ajtó, ablak eladó. Oradea, Str. Ge- neral Holban 22.

Egyszobá,
konyha, speiz kiadó Oradea, Str. Lahovary 33. szám.

Modern,
teljes komfortos laká- sok május 1-re kiadók földszinten 4 utcai-szo- bás, kerti házbán föld- szinten 2 és 3 szobás, emeleten 3 és 4 szobás Oradea, Bul. Regele Ferdinand 42. Báró Gerliczy iroda.

2 szobás
utcai lakás azonnal ki- adó. Oradea, Str. Petru Rareș No. 7. Ertekezni: Str. Negruzzi 18.

Gyermekeken
pontos fizető házaspár keres egyszobás előszo- bás esetleg 2 kisebb szobából álló lakást. Cím: a kiadóba kér.

Egy
udvari szoba, konyha május 1-re kiadó Ora- dea, Stefan cel Mare 19

Oktatás

Láposy Erzsébet
zenetanár
tanít zongorát, hegedűt, zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan 20.